

Wśród odznaczonych medalami znaleźli się (od lewej) Brunon Feber i Józef Marosz. Nominację na stopień kapitana otrzymał Bronisław Firli (pierwszy z prawej).

PRZEPROWADZKA SIĘ NIE OPŁACA**»Hyundai« zostanie**

OSTRAWA/NOSZOWICE (mro) - Wierzenie, że inwestycja „Hyundai” ma charakter długofalowy, szefstwo tej firmy na czele z głównym prawnikiem Kim Do-Tomasem wspiera argumentem o jej rozmiarze sięgającym kwoty 1,3 mld euro, czyli 36,5 mld zł. Z niej to będzie finansowana budowa fabryki (planowany rozruch w 2009 roku) oraz jej oprzyrządowanie, przeważnie w formie robotów.

Prenumerata na gwiazdkę

Nie wiesz, jaki prezent wybrać swoim bliskim pod choinkę? My mamy na to radę. Zamów dla nich prenumeratę „Głosu Ludu”.

Wystarczy zadzwonić pod nr tel. 558 731 766 lub odwiedzić nas w Redakcji przy ul. Komenskigo 4 w Czeskim Cieszynie. Zapraszamy! Redakcja

Z chemią nie tak źle

Do artykułu o konkursie chemicznym organizowanym przez Polskie Centrum Pedagogiczne („GL” z 7 bm.) wkładali się nie z naszej winy - błąd, jak się okazało, Adam Sikora z Jamborkowa, który zajął 7., a nie 8. miejsce, nie był jedynym Zaolziańskim, który uplasował się tak wysoko. Adama wypierdził Daniel Szpyrc z Wędrzyn, zajmując pięknie 4. miejsce. (kor)

Pogoda

SOBOTA - Pochmurno z przelotnymi opadami deszczu, w górach śniegi. Temperatura w dzień 4-8 st., nocą 6-2 C. Wiatr pñ-zach. 2-6 m, w porwach do 15 m na sek.

NIEDZIELA I PONIEDZIAŁEK - Pochmurno z opadami deszczu, w górach śniegu. Temperatura w dzień 2-6 C., nocą 5-1 st. C.

0 6144

9771212422065

**NOMINACJA DLA BRONISŁAWA FIRLI,
MEDALE DLA BRUNONA FEBRA I JÓZEFA MAROSZA****Kombatanci
w Ambasadzie RP**

PRAGA (bf, sch) - W sali balowej Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze odbyła się w środę podniosła uroczystość z udziałem członków zaolziańskiego Koła Polskich Kombatantów w RC.

Chargé d'affaires a.i. RP Stanisław Borek w asyście zastępcy Attaché Obrony, Wojskowego i Lotniczego, ppłk. Zbigniewa Dębskiego wręczył Bronisławowi Firli nominację Ministra Obrony Narodowej RP na stopień kapitana, zaś Medalem pro Memoria Kierownika Urzędu ds. Kombatantów i osób Represjonowanych odznaczył Brunona Febra oraz Józefa Marosza. W uroczystości wzięli udział również przedstawiciele czeskiego Ministerstwa Obrony i praskiej Polonii.

W przyszłym tygodniu delegacja

Koła Polskich Kombatantów w RC ponownie wyjedzie do Pragi. Na zaproszenie I Rady i Kierownika Wydziału Konsularnego Ambasady RP, Aurelii Krynickiej, w najbliższy wtorek weźmie udział w spotkaniu zorganizowanym z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia, pn. „Opłatek Polonijny”.

**W MUR-ze
o świętach**

CZ. CIESZYN (kor) - O kulturowym wymiarze świąt Bożego Narodzenia mówił w czwartek w auli Gimnazjum Polskiego na kolejnym spotkaniu Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego prof. Karol Daniel Kadłubiec. Gość MUR-u jednak, mówiąc o świętach, używał raczej określenia święta godowe lub „godni”, bo tak się mówiło do połowy XVIII wieku nie tylko u nas, ale i w całej Polsce.

Prof. Kadłubiec podkreślił, że święta, które w dzisiejszych czasach kojarzą się wielu ludziom wyłącznie z prezentami i konsumpcją, powinny mieć przede wszystkim duchowy wymiar. - To szczególny czas, gdy każdy stara się być w domu, zasiąść z najbliższymi przy jednym stole - mówił gość MUR-u.

Ciąg dalszy na str. 2

Komisja znów pracuje

CZ. CIESZYN (kor) - Na swoim pierwszym odwołania dotychczasowego przewodniczącego Wawrzynca Fojćka (Rada Kongresu Polaków uczyniła tak na listopadowym posiedzeniu) posiedzeniu roboczym spotkała się w środę Komisja Szkolna. Zebranie prowadził nowy przewodniczący, wiceprezes Kongresu, Tadeusz Wantuła.

Członkowie komisji ustalili przede wszystkim termin stałych spotkań, które będą się odbywać co dwa miesiące w piątek. Jej przewodniczący nie wyklucza jednak w razie potrzeby zwoływania doraźnych zebrań. Komisja zanalizowała ponadto swój skład personalny. - Chodzi przede wszystkim o wykluczenie „martwych dusz”, czyli osób, które od początku praktycznie nie udzielają się w pracy komisji. Równocześnie musimy pomyśleć

o dokooptowaniu nowych członków - wyjaśnia T. Wantuła.

Na śródomowym posiedzeniu ustalono priorytety i harmonogram najbliższych działań. Chodzi głównie o działania na rzecz ochrony prawnej naszego szkolnictwa (poprawki do ustawy szkolnej, dbałość o utrzymanie osłon prawnych dla szkolnictwa mniejszościowego itp.). W tym celu komisja zamierza się spotkać m.in. z posłem Rudolfem Kuřą, przygotowując robocze spotkanie w czeskim ministerstwie szkolnictwa i kontynuować rozmowy z władzami województwa.

Ciąg dalszy na str. 2

ZMARŁY BAŁŠAN ZNOWU NA LIŚCIE**Wybory 16 grudnia**

HAWIERZÓW (wak) - Po raz drugi do urn wyborczych pójdą hawierzowianie 16 bm. Powodem powtórki październikowych wyborów było oddanie 4 tys. głosów na tragicznie zmarłego kandydata ČSSD, wiceprezenta miasta, Martina Bałšana.

Karty do głosowania trafiają już do skrzynek pocztowych, a nie - jak informowano wcześniej - będą do dyspozycji dopiero w lokalach wyborczych. Mieszkańcy, którzy już je otrzymali, są jednak zdumieni, gdyż na liście kandydatów za ČSSD nadal widnieje nazwisko Bałšana.

- Nie możemy w tym przypadku nic zrobić, wiceprezydent zginął bowiem po zarejestrowaniu go na listę, a karty do głosowania są identyczne. Jeżeli jednak ktoś ponownie na niego zgłasza, głosy nie będą już, jak za pierwszym razem, podliczone - wyjaśnia Milan Menšík, sekretarz hawierzowskiego magistratu.

KOMU DOKUZA JESIENIA WYSOKA TEMPERATURA

Według informacji Czeskiego Instytutu Meteorologicznego, tegoroczna jesień była najcieplejsza od 1961 roku. Okres obejmuje trzy miesiące - wrzesień, październik i listopad. Zwykle średnia temperatura wynosi 8-9 st. C, w tym roku było to 10,8 st.

Wyjątkowo ciepła jesień spędza sen z powiek rolnikom, działakowcom i sadownikom. Może bowiem spowodować ogromne straty w uprawach. To z kolei oznacza, że w przyszłym roku znacząco zdrożeje żywność.

- To, co dzieje się w przyrodzie, nie wróży dobrze uprawom. Rośliny jeszcze nie dostosowały się do takiej temperatury - mówią rolnicy.

Sadownicy twierdzą zaś, że utrzymująca się wysoka temperatura zakłóci cykl wegetacji drzew owocowych. Ich zdaniem, jeżeli gwałtownie się nie ochłodzi, drzewa wymarzną. Po opadnięciu liści,

soki powinny spływać z gałęzi i pnia, tymczasem letnia wegetacja trwa w najlepsze.

Nie kryją także zmartwienia pszczelarze. Na polach kwitną stokrotki, mniszek lekarski i wonne fiołki, które wabią pszczoły. Tymczasem są one już

osłabione. Jednak zamiast spać, ciagle latają. Wiele rojów może nie przetrzymać zimy.

Niektórym zwierzętom leśnym również się „pomieszało”. Zdezorientowane są zwłaszcza niedźwiedzie, które dawno powinny spać w swoich gawrach. Tymczasem przebudzają się od czasu do czasu i zaskoczone wychodzą ze swoich kryjówek na krótkie spacerki.

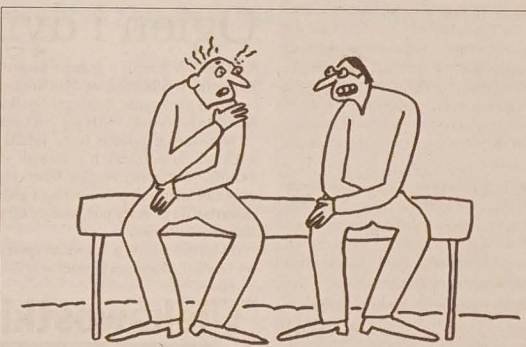
W grudniu też niewiele powinno się zmienić. To zła wiadomość dla entuzjastów sportów zimowych.

Chociaż, zdaniem klimatologów, przepowiednie sprawdzają się w 65 proc., święta też mają być „na plusie”. Do 20 grudnia, jak na tę porę roku, ma być wyjątkowo ciepło, potem nieco się ochłodzi.

Święta nie będą białe i puchowe. Może tylko w górach spadnie trochę śniegu. W pozostałej części kraju padać będzie deszcz albo deszcz ze śniegiem. Na

początku stycznia... znowu ocieplenie. Prawdziwe mrozy uderzą na przełomie stycznia i lutego (temperatura sięgnie minus 20 stopni). Reszta zimy upłynie pod znakiem pogodnego nieba i dodatnich temperatur.

Obecna pogoda to efekt specyficznego układu barycznego. Dominują dwa wyży, nad Morzem Czarnym i Atlantykiem. One sprawiają, że „pompuwane” jest do nas ciepłe powietrze znan Francji i Hiszpanii. (wak)

- Ktorego polityka lubisz najbardziej?

Rys. BRONISŁAW LIBERDA

Nie marzy mi się kariera polityczna

Wiekosz pamięta go jako dyrektora PSP w Trzyczynie Tarasie. Obecnie pełni funkcję wicewójty Bystrzycy. W zeszłym tygodniu ukazały się jego wypowiedzi na temat zbliżającego się zamknięcia trzyczynickiej szkoły. Dziś publikujemy rozmowę na temat pracy bystrzyckiej gminy.

Jak czuje się Pan w nowej funkcji?

Czuję się. Dotychczas to ja uczyłem innych. Teraz jestem w odwrotnej pozycji. Myślę, że muszę mieć przynajmniej pół roku, by poznać organizm urzędu. Długo pracowałem jako członek samorządu, jednak funkcjonowanie gminy z punktu widzenia wicewójty jest zupełnie inne. Kiedy pracowałem w samorządzie, tylko studiowaliśmy i dyskutowaliśmy nad dokumentami. Ale ja właśnie wójt i urzędnicy musieli te dokumenty wcześniej przygotować, to niesamowicie odpowiedzialność, która towarzyszy pracy wicewójty. W szkolnictwie czuję się bardziej pewnie, wiedziałem co i jak należy robić. Tutaj człowiek musi cały czas biec się z tym, że funkcja publiczna to znakomity cel ataku. Gdybym myślał tylko o finansach i stabilnej sytuacji życiowej, na pewno pozostałbym w szkolnictwie.

A jednak wybrał Pan niepewną drogę. Czyłby Pana kariera polityczna, chciałby Pan w przyszłości piąć się po szczeblach politycznej drabiny?

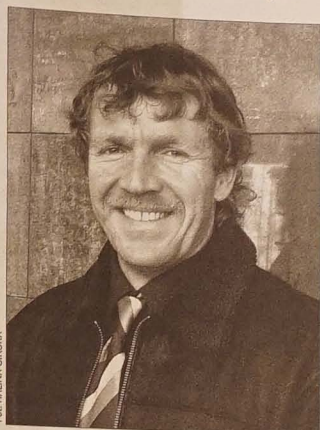
Nie, nie marzy mi się kariera polityczna. Chociaż... proponowano mi kiedyś,

Rozmowa z Romanem Wróblem o pracy wicewójty

by kandydować w wyborach senackich. Odmówiłem, popierałem wtedy publicznie Igora Petrova. Zresztą po kontuzji, jaka mnie spotkała, przestałem już planować. Kiedy człowiek znajduje się w sytuacji, gdy nie wie, czy będzie chodził, czy będzie mógł normalnie funkcjonować, to przewartościuje swoje myślenie. Po prostu nie myślę o tym, co będzie za rok czy dwa. Staram się wyśmakować to, co jest teraz. To dla mnie najważniejsze.

Od czego rozpoczął Pan swoją służbę na rzecz gminy?

Mamy w gminie podzielone zadania. Wójt Ładislav Olšar zajmuje się sprawami technicznymi, inwestycjami. W mojej kompetencji są zwłaszcza szkoły, dom dzieci i młodzieży, dom opieki społecznej, kultura, telewizja. Realizuję teraz projekt, na którym bardzo mi zależy. Bystrzyca ma nawiązaną współpracę z miastem Pinczów w Świętokrzyskiem. Zresztą, mamy trzy partnerskie miasta. Oprócz Pinczowa, leżący niedaleko węgierskich granic słowacki Svidin oraz węgierskie miasto Tata. I właśnie w Pinczowie powstaje teraz pomnik ofiar I wojny światowej. Jest to wierne kopia pomnika znajdującego się na bystrzyckim cmentarzu. Wiemy,

ROMAN WRÓBEL

że ten jest w katastrofalnym stanie, za chwilę się rozpadnie. Jakś czas temu odwiedzili Bystrzycę wykładowcy z krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. To właśnie pod ich okiem powstaje nowy pomnik. Jest rzeźbiony ze znanego na cały świat kamienia pinczowskiego. Projekt miałby zostać sfinalizowany na przełomie kwietnia i maja przyszłego roku pod patronatem województwa świętokrzyskiego i morawsko-śląskiego. Zresztą cokoł i tablica są już gotowe, trwają prace nad rzeźbą. Częściowo prace finansuje

nasza gmina, jednak olbrzymią część kosztów ponosi właśnie Pinczów. Uważam, że jest to ważny i potrzebny gest wobec ofiar I wojny światowej i ich rodzin.

A inne plany inwestycyjne?

Mamy ustalone priorytety na rok 2007. Ich realizacja jest niestety uzależniona od uzyskanych dotacji. Chodzi głównie o kontynuację budowy ścieżek rowerowych, generalny remont budynku Urzędu Gminnego, budowa nowych przystanków autobusowych.

Mamy pieniądze na realizację „informacyjnej autostrady”, czyli szybkiego internetowego połączenia gmin Bystrzyca, Nydek i Wedrynia. W jej ramach działać będzie telefonia internetowa, na podobnych zasadach, jak działa już na przykład w Trzyczynie. Dotacje na tę inwestycję zdobył Mikroregion Bystrzyca – Nydek.

Jeszcze w tym roku chcielibyśmy zostać członkiem Stowarzyszenia Gmin Jabłonkowska. Podaliśmy oficjalną prośbę o przyjęcie. To dla nas bardzo ważna, wręcz prestiżowa sprawa. Wiadomo, że w grupie siła. I zawsze stowarzyszenie kilku gmin poważniej wygląda w negocjacjach, np. z rządem, niż pojedyncza gmina. (Jak się dowiedzieliśmy, wniosek został pozytywnie rozpatrzony i Bystrzyca została członkiem Stowarzyszenia – przyp. red.)

W ramach budowy nowego korydoru kolejowego dojdzie do zmian głównie w rejonie tzw. „mysiej dziury”, która jest obecnie bardzo niebezpiecznym miejscem. Zostanie

udostępniona tylko dla pieszych, natomiast samochody będą przejeżdżały nową drogą wzdłuż torów. Tę inwestycję powinny w pełni sfinansować Czeskie Koleje.

Jak wygląda Pana dzień pracy? Poranek kawa i co dalej?

Do pracy przychodzę o wpół do siódmej rano. Od czasu, kiedy jestem w funkcji, nie wróciłem do domu przed siódmą wieczorem. Według ustawy wójt i wicewójt nie mają określonego czasu pracy, są powołani do sprawowania funkcji publicznej, czyli dwadzieścia cztery godziny na dobę. Teraz na przykład wróciłem ze szkolenia dla urzędników na temat ustawy o gminach. Muszę powiedzieć, że došlo do ogromnego wzrostu wymagań na nich kładzionych. Naprawdę chylę czoło przed naszymi urzędnikami. U nas w gminie pracuje ich osiemnaście. Uważam, że to stanowczo za mało. Braki są odczuwalne głównie w wydziale spraw wewnętrznych oraz budownictwa. Niestety jesteśmy wiązani budżetem i nie stać nas na zatrudnienie większej liczby osób.

Ostatnie pytanie trochę z innej beczki. Ludzie pamiętają Pana jako organizatora Złotu. Czy w przyszłym roku również mogą się cieszyć na następną edycję? Wiadomo już może, jaka gwiazda przyjedzie?

Nie chciałbym zrezygnować z tej imprezy, uważam, że jest potrzebna. Więc na pewno w lecie spotkamy się na Złocie. A kto przyjedzie? Na razie za wcześnie na odpowiedź. Jak będę wiedział, na pewno czytelników poinformuję.

Dziękuję za rozmowę

HALINA SIKORA

Była polska szkoła w Trzanowicach w rekonstrukcji

Budynek byłej polskiej szkoły w Trzanowicach został poddany rekonstrukcji. Obiekt, który był początkowo własnością gminy, nabył dentysta z Żukowa Dolnego Eugeniusz Toman, który zamierza rozszerzyć zakres swoich usług. Przebieg i zakończenie remontu zależy jednak od tego, na ile uda się E. Tomanowi załatwić potrzebne środki finansowe.

nastąpił wybuch miny, dokonując poważnych zniszczeń na znajdującym się w pobliżu budynku szkolnym. Na

skutek ubytku dzieci oraz reorganizacji szkolnictwa, szkoła została w 1981 roku zamknięta. Odtąd polscy uczniowie z Trzanowic uczęszczają do gnojnickiej podstawówki.

Budynek szkolny przejął Miejsowa Rada Narodowa w Gnojniku, ponieważ Trzanowice stanowiły wówczas jego część. Otwarto w nim czynną do dzisiaj pocztę. Część zajęła biblioteka, która teraz mieści się w nowych pomieszczeniach w sąsiedztwie nowszej szkoły. Obecne władze

ponownie samodzielnej gminy wolne pomieszczenia przeznaczyły na trzy gabinety lekarskie. Po 1989 roku Polacy w Trzanowicach domagali się ponownego otwarcia swej szkoły, gmina jednak nie była w stanie zapewnić dla niej potrzebnych pomieszczeń, albowiem stary budynek szkolny został już zajęty przez wspomniane podmioty.

CZESŁAW GAMROT

Była polska szkoła w Trzanowicach w trakcie przebiegającego właśnie remontu.

OSTROŻNIE Z ZAKUPAMI UBRANEK I ZABAWEK DLA DZIECI Trucizna w grzechotce

Nasze sklepy, zwłaszcza zaś targowiska i bazy, przyciągają mnogością różnorodnych, importowanych towarów. Ładnie wyglądają zwłaszcza wyroby dla najmłodszych, ale trzeba wiedzieć, że znajdują się wśród nich również produkty, które korzyści naszym pociechom nie przyniosą. Najlepiej poznać je po tym, że nie posiadają atestu sanitarnego, na opakowaniu nie ma nazwy ani adresu importera czy składu surowca. Inspektorzy wojewódzkich Inspekcji Handlowych wycofują z hurtowni oraz znajdujące się już na półkach sklepowych czy straganach, najczęściej importowane z państw Dalekiego Wschodu (Chin i Tajlandii ale także z Włoch) ubranka dla dzieci oraz zabawki.

Po informacji, że w Polsce i na Węgrzech pojawiły się ostatnio dwuczęściowe sukienki z dzianiny oraz spodnie z nadrukami dla dzieci w wieku trzech lat, w których znajduje się szkodliwy dla zdrowia formaldehyd (substancja, która najprawdopodobniej ma działanie rakotwórcze), pracownicy Czeskiej Inspekcji Handlowej przeprowadzili na terenie kraju ogólną kontrolę odzieży dziecięcej. Jak na razie tego rodzaju towar nie pojawił się jeszcze na naszych straganach. Nieprawidłowości stwierdzono natomiast u guzików przysztych do spodni dzinowych dla dzieci i sześciolatków. Zawierają szkodliwą substancję, która może spowodować różnego rodzaju egzemy.

Może brzmieć to niczym opowieść z horroru, ale najbardziej niebezpieczne są pluszowe przytulanki, m.in. misie. Okazuje się, że niektórzy producenci farbują je barwnikami, które zabronione są nawet do farbowania zwykłych ubrań, a ich oczy na długich ostrych szpilkach, zbyt łatwo się wyjmują. Szkodliwie dla zdrowia są również lalki z Turcji, których skórzone ubranka polakierowane zostały substancjami zawierającymi metale ciężkie, a także klocki i puzzle z Tajlandii przeznaczone dla najmłodszych. Jak się okazuje, niektóre z nich pokryte zostały chemiczną substancją konserwującą o właściwościach rakotwórczych. Inspektorzy zwracają też uwagę, że na półkach pojawiają się trujące grzechotki z silikonu oraz zabawki metalowe pokryte farbami zawierającymi metale ciężkie.

Wśród niebezpiecznych dla zdrowia produktów, a wycofanych z obrotu, znalazły się również w tym roku: toster automatyczny, żelazko elektryczne, czajnik elektryczny, adapter elektryczny, których użycie groziło pożarem lub porażeniem prądem.

Dane dotyczące produktu niebezpiecznego są publikowane. Ich rejestr można sprawdzić m.in. na stronie internetowej Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej (www.khsowa.cz) oraz <http://europa.eu>. Niebezpieczne zabawki można ponadto obejrzeć na stronach www.e-hracky.cz, triziko.htm.

(wak)

Nak nas wldzą

Niejedną mniejszość narodową mogłaby Polakom na Zaolziu pozazdrościć tytułu aktywnych ludzi i takiej organizacji. Szkoły z językiem polskim, organizacje społeczne, stowarzyszenia, zespoły, chóry, imprezy kulturalne – można powiedzieć: dobra strategia. Szkoda tylko, że strategia, to termin wojskowy. Chociaż... czy cała ta aktywność nie przypomina cichej wojny? Jest przecież o co walczyć, a Zaolziacy mają dobre uzbrojone wojsko i walecznych żołnierzy. Toczą batalie o polskie napisy (choć opinie nie są zgodne, dla niektórych nie jest to sprawą „choć albo nie być”). Dzieci w polskich szkołach ubywa, a przecież zał każdego straconego żołnierza. Nie brak i zdrajców w tych szeregach – niektórzy przechodzą na stronę wroga. Zaraz, zaraz... a gdzie wrogie wojsko? Co prawda wróg niewidoczny, ale ma potężną broń: asymilację! Ten naukowo brzmiący termin to Zaolziaków „cichy zabójca”. Działa powoli, ale skutecznie, a najchętniej uderza w najsłabszych i nie uzbrojonych. Jednak wróg

niekoniecznie czai się na zewnątrz. Coś, co może zniszczyć szeregi wojska od środka, to najbardziej znana i najczęściej lekceważona przypadłość: obojętność, a broń przeciwnika, jak się rzekło, potężna, nie można go więc lekceważyć.

Tak naprawdę atmosfera nie jest aż tak bojowa, ale nie brak weteranów, którzy gotowi walczyć „do ostatniej kropli krwi”, choćby i nie było z kim. Dzisiaj daleko już od dziejowych wicher, nikt nikogo siłą do wojska nie wcieli, a o granice się bić nie będziemy.

Dobrze, że to nie jest prawdziwa wojna, bo przecież „w czasie wojny milną muzy”, a na Zaolziu muzy mają wiele do powiedzenia. Jest tu niespotykane zagęszczenie ludzi twórczych, aktywnych, z pomysłami, a to jest broń ciężkiego kalibru, na pewno skuteczniejsza niż fanatyzm i hermetyczne zamykanie się w zaolziańsko-śląsko-polskiej skorupce, w której wspomniany „weteran” pielęgnuje stare urazy i ksenofobiczne odruchy.

ELA MYSZKA

Strategia zaolziańska

POWRÓĆMY TAM JESZCZE RAZ – DWUJĘZYCZNY REGION AUTONOMICZNY TRENTINO/SÜDTIROL

Mój język – mój dom

Bozano – jeszcze na początku XX wieku zapadłe między Alpami miasteczko – dziś prosperująca ekonomika o stopie życiowej najwyższej we Włoszech. To nie dzieło przypadku ani popularnych porcelanowych „bolzańskich aniołków”. Niepodważalny udział w tym „cudzie” ma przyroda – dziewicze i srogle góry dumnie wyłaniające się spoza każdego dachu położonego w dolinie miasta. Góry i sporty alpejskie spowodowały, że tuższe Dolomity stały się Mekką narciarzy XXI wieku.

Pomimo szczodrości przyrody nie sposób nie zauważyć, że inne regiony alpejskie mają również dobre warunki turystyczne, a pomimo to leżą z daleka od podróżniczych szlaków. A więc sukces zdaje się spoczywać w czymś innym. Być może we wprowadzeniu autonomii regionalnej, do której by nie doszło, gdyby zamieszkujące Bolzano/Bozen grupy narodowe – potomków niemieckojęzycznych Austriaków, Włochów i Ladinów, nie dążyły konsekwentnie do zachowania własnej tożsamości narodowej.

Droga do autonomii regionu Trentino/Südtirol, w którym mieszka 470 tys. mieszkańców, w tym 69 proc. niemieckojęzycznej grupy, 27 proc. Włochów i 4 proc. mniejszości etnicznej Ladinów, była bardzo długa. Tyrol był od wieków „swój”, a wicher przemian europejskich z daleka omijały zapadłe wioski. Wszystko zmieniło się wraz z wybudowaniem linii kolejowej i zastosowaniem na wielką skalę betonu. Postęp technologiczny otworzył Tyrol na świat. Niestety w nienajlepszej porze. Wraz z końcem I wojny światowej zakończyło się blisko 600-letnie panowanie Habsburgów nad tymi ziemiami. W 1919 roku Tyrol podzielono między Włochy i nowo powstałą Austrię. W 1922 roku w Rzymie doszedł do władzy reżim faszystowski Benito Mussoliniego. Oznaczało to praktyczny koniec demokracji w południowym Tyrolu, który, by nie wysławić jego nazwy, zbyt związanej ze starymi czasami, przemianowano na Alto Adige. Natychmiast wprowadzono też faszystowskie porządki – jeden wódz, jeden naród, jedna partia. Rozpoczęła się „italianizacja” – zakazano używania języka niemieckiego tak w administracji, jak i w nauczaniu. Włosi z głębi kraju przyjeżdżali do Bolzano za pracą. Mieszkańcy tego kąta Europy musieli się zdecydować, czym są – żywiołem germańskim, czy Włochami. Dla tych, którzy zadeklarowali kulturowy krąg niemiecki, oznaczało to porzucenie ojczyzny...

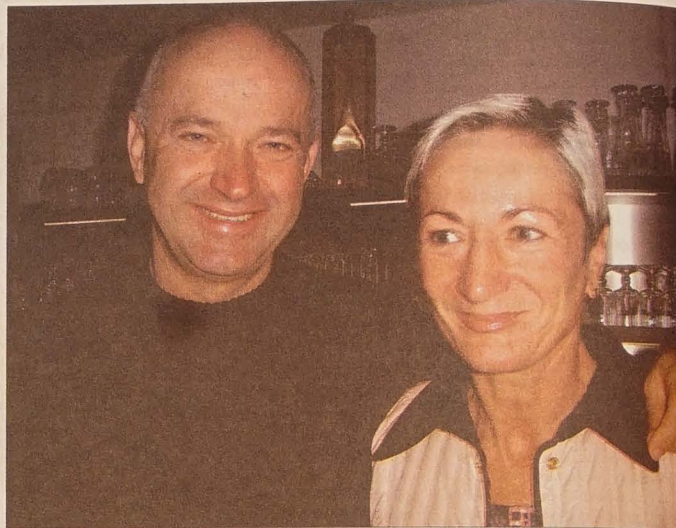
Po przejściu frontów II wojny światowej, na Konferencji Paryskiej ustalono, że Trentino/Südtirol wróci do Włoch. Włochy i okupowana przez wojska radzieckie Austria podpisały w tej sprawie porozumienie gwarantujące prawa dla ludności niemieckojęzycznej, tak językowe, jak i kulturalne. Umowa ta stała się podstawą do przyjęcia konstytucji autonomicznej 26 lutego 1948 roku. Była to tzw. pierwsza autonomia...

Dlaczego nie przeetrwała? Szkopuł był w tym, że na Bolzano najechał desant urzędników włoskich, którzy nie mieli ochoty dzielić się z potomkami Austriaków władzą. Autonomii przekazano bardzo ograniczoną kompetencję, a wiele postanowień Umowy Paryskiej zostało tylko na papierze, o ile nie były w całości odrzucone przez włoski rząd.

Nie tak miało być! – doszła do wniosku grupa niemieckojęzyczna i pod koniec lat pięćdziesiątych zaczęła naciskać na już suwerenną Austrię, by coś w tej sprawie zrobiła. Ta wniosła sprawę

południowego Tyrolu pod obrady ONZ. Niemieckojęzyczni mieszkańcy południowego Tyrolu nie ustawali w wyrażaniu swego niezadowolenia (manifestacje, protesty), które kulminowało z 11 na 12 czerwca 1961 r. w czasie tzw. Nocy Ognia – czyli, jak to dziś otwarcie w Bozen/Bolzano się mówi – atakach terrorystycznych skierowanych na infrastrukturę, przede wszystkim na sieci przesyłowe prądu elektrycznego. – Jedni mówią, że bomby pomogły, inni są przeciwnego zdania – uważa Riccardo Dello Sbarba, marszałek parlamentu autonomii. – Historia międzynarodowa to nie zabawa w kowbojów i Indian. Austria spełniła doniosłą rolę w ochronie niemieckiej mniejszości narodowej, wspierając dążenia o autonomię dla prowincji, przestrzeganiu praw marginalizowanej grupy niemieckojęzycznej. Dzięki wstawianiu ONZ podjęto austriacko-włoskie negocjacje, których ojcami byli kanclerz Bruno Kraisky oraz włoski minister spraw zagranicznych Silvano Magnago – dodaje.

W wyniku negocjacji powołano w 1972 r. komisję ekspertów złożoną przez równą reprezentację państwa i prowincji, która przez dwadzie-

Państwo Mayr prowadzi w centrum miasta rodzinny interes – hotel, w którym z równą gościnnością witają włoskojęzycznych, niemieckojęzycznych czy cudzoziemskich gości.

dencji wywodzi się z grupy niemieckojęzycznej, w drugiej z włoskojęzycznej oraz dwujęzycznej dokumentów. Posłowie nie muszą wypowiadać się dwujęzycznie – mają do dyspozycji słuchawki i... tłumaczy parlamentarnych.

zyka je realizują – konstatuje ze śmiechem. – To szkoda, że dzieci w wieku największego rozwoju nie mają ze sobą kontaktu – podkreśla pani Helga zastrzegając, że to tylko jej prywatne zdanie. – Ale tak właśnie jest. To wynik polityki, ciągłego forsowania walorów tożsamości narodowej, kultury, tradycji, które trzeba chronić. To sprawy politykowe, a nie normalnych ludzi.

Młodzież po ukończeniu gimnazjum idzie na studia. – Co ciekawe, niemieckojęzyczni południowi Tyrolczycy idą na studia do Włoch – Werony, Bolonii, Mediolanu lub za granicę do Innsbrucku, Wiednia czy Monachium. Jakby w dojrzałym wieku bolzańscy chcieli podkreślić, że dopiero dwujęzyczność czyni z nich prawdziwych Środkowoeuropejczyków. Poza tym biegłość językowa podnosi ich wartość na rynku pracy – zauważa Paulina. A ten walor znajduje się pod szczególną obserwacją społeczną.

Ostatnio niemieckojęzyczna gazeta regionalna „Dolomiten” zwróciła uwagę, że pełniący w Bolzano/Bozen służbę karabinierzy (pochodzący z włoskiej rotacji), choć w 70 proc. deklarują znajomość niemieckiego, pozostaje ona tylko na papierze. To wydarzenie znalazło się na czołowym miejscu, tuż pod wienietą poczytnego dziennika.

Dobrze, a jak mówi się w gronie przyjaciół? – pytam Paulinę. – W mieszanym towarzystwie, a takich małżeństw mieszanym włosko-niemieckich jest sporo, jest tendencja do mówienia po włosku. Gdy rozmówcami są mieszkańcy oddolnych od Bolzano lub Merano wiosek, przechodzi się na dialekt tyrolski. Jego użytkownicy zazwyczaj bardzo krytycznie patrzą na Włochów, ich dzieci niechętnie mówią po włosku, raczej wymuszają stosowanie gwary.

Oczywiście, inna sytuacja jest między 18 tysiącami Ladinów (z muzu trójjęzycznych), zamieszkujących pięć alpejskich dolin. Właśnie niedawno Mathias Stuesser wydał pierwszy profilowany słownik ladińsko-niemiecki, który na pewno przyczyni się do większego otwarcia tej grupy etnicznej, która może poszczycić się np. swoim muzeum, swoimi restauracjami w górach, swoją muzyką itd. Czyli, krótko mówiąc, stanowi atrakcję dla turystów.

W rejonie autonomicznym żyje się dobrze. Budżet ma tu 5 mln euro, a 90 proc. zebranych podatków zostaje na miejscu. W Bozen/Bolzano chodzi się po świetnie utrzymanych chodnikach, mijają się uliczne krzewy róż, wiedziecna cukiernie i kawiarnie oraz pizzerie. Powszechna znajomość dwóch języków budzi zaufanie między ludźmi i rzeczywiście dwujęzyczność nie ma tu funkcji komunikacyjnej – gdyż wszyscy wszystkich rozumieją – ma charakter ukłonu, uznania praw drugiej, a czasem i trzeciej części populacji. Z jej racji nie wynikają żadne wygody, bo prawo do używania swojego języka narodowego mają wszyscy.

Nic więc dziwnego, że w Dolomity zjeżdżają się turyści z całej Europy, a ci z Niemiec, Austrii czy Włoch czują się tu jak u siebie w domu, przyjemnie, przystępnie i rodzinnie. Wszyscy podświadomie wiedzą, że tu można czuć się „po swojemu”. To przekonanie graniczy z wyrobieniem firmowej marki „Dolomity-Südtirol” – kimkolwiek jesteś, respektujemy ciebie, tak jak siebie samych.

MARTYNA
RADŁOWSKA-OBRSNICK

Eva Petefi na Targu Siennym w Bolzano sprzedaje pieczywo. Jego cennik jest dwujęzyczny...

ścia lat przygotowywała przepisy prawne, których zwieńczeniem było przyjęcie II autonomii i opracowanie Konstytucji regionu z 2001 roku. – Autonomię osiągnięto nie przez przemoc, ale na drodze politycznej – podkreśla marszałek Dello Sbarba.

Autonomia w Bozen/Bolzano jest więc rzeczą dość świeżą, a walkę o jej przyznanie pamięta

Kto posługuje się tylko jednym językiem, na pewno nie znajdzie pracy w administracji publicznej, usługach czy handlu, gdzie bilingwizm jest wymagany.

Helga Mayr, żona Antona Tyrolczyka, która do Bolzano sprowadziła się z Niemiec, musiała w dojrzałym wieku opanować włoski, co jak przyznaje, nie było łatwe. Wraz z mężem prowadzi trzygwiazdkowy hotel w centrum. Jest wyraźnie zaskoczona pytaniem o to, skąd wie, w jakim języku ma witać przybyłych gości. – Po oczach rozpoznaję – odpowiada, śmiejąc się z niedowierzaniem nad absurdalnością swojej odpowiedzi. – Rzeczywiście nieznanymi gośćmi restauracji witam po włosku lub niemiecku. Jak odróżniam, nie wiem. Potem czekam na reakcję – uzupełnia. Eva Petefi, pochodząca z Węgier sprzedawczyni precli na Rynku Siennym, również pozdrawia kupujących na wycieczce. Takie jest Bozen. Jeżeli dobrze zna się obydwa języki, w oczach jednych można uchodzić za potomka Austriaków, a drugich – za Włocha.

Okazji do nauki jest wiele. Począwszy od przedszkola, gdzie działka uczy się pospołu. W podstawówce następuje separacja – osobno są szkoły niemieckojęzyczne i włoskie, ale jedne i drugie mają obowiązek nauczania drugiego języka. Włoscy i „niemieccy” uczniowie nie spotykają się, nie bawią się razem – chyba że na podwórku lub w związkach sportowych. – Dodatkowo różnicowanie w podejściu do życia wprowadza system edukacji – mówi Paulina Magdalena Borowska, Polka na stałe zamieszkała pod Alpami. – Niemcy/Austriacy uczą problemowo i krytycznie, zaś Włosi – encyklopedycznie. To potem przekłada się na to, że Włosi mają pomysły, a przedstawiciele niemieckiego je-

Łuk tryumfalny wybudowany w czasach Italianizacji. Artefakt? Kicz? Symbol znienawidzonych czasów pogardy? Na jego temat niejednokrotnie toczyły się w Bozen/Bolzano polemiki społeczne.

OD 2008 ROKU REPUBLIKA CZESKA WEJDZIE DO STREFY SCHENGEN

Granice tylko wirtualne

Ministrowie Spraw Wewnętrznych UE na swoim wtorkowym spotkaniu w Brukseli zdecydowali, że nowe kraje Unii (bez Cypru, ale z uwzględnieniem nie należących do związku Szwajcarii), a wśród nich RC, Polska i Słowacja wejdą do strefy Schengen od 1 stycznia 2008 roku. Oznacza to dla obywateli tych państw zniesienie kontroli na lądowych i morskich przejściach granicznych. Natomiast kontrole graniczne na lotniskach w nowych krajach UE dla obywateli podróżujących w obręb strefy Schengen miałyby zniknąć najpóźniej w marcu 2008 roku.

To był rozsądny krok kompromisu – powiedziała redakcji „GL” czeska eurodeputowana z Partii Zjednoczonej Lewicy Europejskiej i Północnych Zielonych, Věra Flasarová. Choć w umowach akcesyjnych zapisano datę wcześniejszą – październik 2007 roku. Po czym dodała: – Ta decyzja kończy stan podziału obywateli Unii Europejskiej na równych i równiejszych – na „starounijnych” bez granic i obywateli „nowounijnych”, którzy w ten sposób nie mieli pełnych praw obywateli Unii.

krajów, ma wartość wręcz symboliczną i może usunąć sceptycyzm, który mają ich obywatele wobec procesów integracyjnych UE – powiedział dla „GL” Josef Zeleniec z Europejskiej Partii Ludowej-Europejskich Demokratów. Potwierdził, że decyzja o przystąpieniu naszych krajów do strefy od 2008 roku jest sukcesem i zasługą nacisku wywieranego przez 4V oraz Państw Nadbałtyckich. – Tu współpraca przebiegała zarówno między rządami, jak i eurodeputowanymi w Parlamencie Europejskim. Jest

UE spełnia wymagania traktatowe dotyczące zabezpieczenia granic. Stąd decyzja o przyłączeniu „nowounijnych” członków do strefy Schengen nie będzie automatyczna. Każdy z nowych krajów będzie oceniany osobno.

Obecnie działający system informacji zwany Schengen-1 oznacza m.in., że polica „starounijna” wymienia informacje o przepływie emigrantów czy skradzionych aut. System Schengen-2, jeszcze w powijakach, z którego przyczyny o mało co nie przedłużyło się wejście „dziesiątki” do Schengen aż o półtora roku, zgodnie z portugalską propozycją, będzie tworzony „w biegu” i wsparty roboczym systemem SISone4ALL.

Ta propozycja początkowo nie spotkała się z entuzjazmem ani Komisji Europejskiej, ani starych państw członkowskich. Partnerzy ci uważali, że SISone4ALL jest projektem zbyt kosztownym, a w budżecie UE są środki tylko na SIS II. Ponadto obawiali się, że w związku z pracami nad rozszerzeniem SIS I, SIS II przestanie być projektem priorytetowym. SIS I jest przeciążony i niedoskonały, natomiast jego następcą ma zapewnić dostęp do większej liczby danych, w tym danych biometrycznych, a także ma być podłączony do systemu informacji wizowej (tzw. VIS).

Cypr zapowiedział, że wejdzie do Schengen dopiero wówczas, gdy zostanie wdrożony system SIS II.

Koszty budowy SISone4ALL miałyby ponieść przede wszystkim nowe kraje członkowskie. Swoją pomoc zadeklarowała Portugalia, gotowa podzielić się oprogramowaniem koniecznym do przystosowania SIS I do pełnego rozszerzenia strefy Schengen. Niektórzy komentatorzy twierdzą, że władzom w Lizbonie zależy na powodzeniu projektu, by mogły się pochwalić sukcesem rozszerzenia strefy na zakończenie swojego przewodnictwa w UE, które przypadnie na drugą połowę 2007 roku.

Niedawna inspekcja unijnych ekspertów badających stan zabezpieczenia granic w nowych krajach UE wykazała, że najwięcej problemów stwarza licząca ok. 90 kilometrów granica między Słowacją a Ukrainą. Zauważono, że nie doinwestowana jest polska granica z Ukrainą i Białorusią. W pozostałych krajach – zgodnie z kilkunastowym raportem inspektorów, sytuacja oceniana jest pozytywnie.

Od 2008 roku znikną granice graniczne (ale nadal będą na lotniskach), pogranicznicy przesuną się w głąb kraju, gdzie będą kontrolować obokrajowców, czyli osoby spoza UE. Budki strażnic znikną stopniowo z krajobrazu, UE będzie wydawać jednolitą wizę, nie będzie potrzeby wystawiania dzieciom paszportów, gdy będą chciały odwiedzić koleżanki i kolegów z innego kraju oraz... znikną kolejni na przejściach.

Przebieg granicznych nie będzie. Będzie my w Europie.

M. RADŁOWSKA-OBRSNIK

Regina Spektor

»Begin to Hope« (2006)

Zjawisko prawie niezmiennie. Alternatywna, gitarowa kapela The Strokes zaprosiła kilka razy na wspólny koncert swoją koleżankę, dziewczynę z amerykańskim paszportem i rosyjskimi korzeniami. Nikt o niej nic nie wiedział, a jednak dziewczyna miała w sobie coś, co sprawiło, że wkrótce krytycy muzyczni zaczęli szeptać między sobą o nowym, nieoczekiwanym odkryciu. Zaczęły się mnożyć recenzje pełne zachwytu, poważni redaktorzy działów muzycznych pisali teksty

przypominające raczej zwierzenia zakochanych nastolatków. A to wszystko z powodu dziewczyny, która jeszcze kilka tygodni wcześniej występowała w małych nowojorskich klubach, śpiewając i grając na fortepianie. Dziewczyna, która urodziła się w 1980 roku w Związku Radzieckim i która dysponuje głosem nie tylko kruchym, ale też pełnym wyrazu, niepokojącym typem urody, ale też sporą dawką inteligencji i autoironii oraz klasycznym muzycznym wykształceniem, którego nie waha się wykorzystać w swoich kompozycjach.

»Begin To Hope« to jej drugi album wydany przez dużą wytwórnię i krytycy znowu padają na kolana. Proste utwory pełne wewnętrznego napięcia przypominają twórczość Tori Amos czy Suzanne Vega (a nawet Björk), ale idą swoją własną drogą trzeźwych, lecz bardzo rozmaitych aranżacji spowijających łtętniący głos fortepianu. Sama Regina używa szerokiej skali środków wokalnych od obładowego szepotu po krzyk i tęskne zawodzenie. Samego stylu muzycznego nie da się dokładnie opisać – Szanson? Ballada? Kłasyka? Folk? Rock alternatywny? Do tego dochodzą niebanalne teksty...

Po prostu jedno z wydarzeń sezonu. Album dojrzały, ale bez patosu. Miejskami zabawny, ale bez banałów. Pomysłowy i ekstrawagancki, ale nie na pokaz. Tę dziewczynę trzeba poznać.

DAREK JEDZOK

Reżyser Michał Rosa przyjeżdża na Zaolzie

W kolejnym, piątkowym spotkaniu z polskim filmem (15 bm.), które regularnie, w dwutygodniowym rytmie, odbywają się w bystrzyckim kinie, weźmie udział reżyser Michał Rosa. O godz. 17 zostanie wyświetlony najnowszy film Rosy „Co słonko widziało”, który dopiero na początku grudnia pojawił się w polskich kinach. Po projekcji filmu nastąpi spotkanie z reżyserem oraz rozmowa na temat filmu.

Michał Rosa jest po Krzysztofie Majchrzaku drugą z kolei wyrazną osobowością polskiego filmu, która w ostatnim czasie przyjeżdża na Zaolzie, by uatrakcyjnić bystrzyckie spotkania z filmem.

„Co słonko widziało” to dramat obyczajowy składający się z trzech nowel filmowych, które opowiadają o mieszkańcach pewnego śląskiego miasta, których pozory niezależne na sobie losy mają ze sobą wiele wspólnego. Jakkolwiek film mówi o rzeczach trudnych i niewesołych, w głębi pali się nadzieja na lepszą przyszłość. Powrót reżysera do kina społecznego został oceniony nie tylko przez polskich krytyków, ale otrzymał również bardzo pozytywne opinie z zagranicy, gdzie prawdopodobnie wkrótce doczeka się dystrybucji.

Zatem piątkowy seans w nastrojowym bystrzyckim kinie będzie niewątpliwie ciekawym przeżyciem. Zachęcam do wzięcia udziału.

(Top)

W tym miejscu na granicy niemiecko-francuskiej w Mülhausen/Mulhouse, gdzie teraz jest prosta droga, jeszcze parę lat temu stały strażnice, a każdy przejeżdżający obywatel Unii musiał pokazywać dokumenty. Dziś o przekraczaniu granicy informuje tylko tablica z określeniem państwa i zasad poruszania się na drodze.

Przypomnijmy, że jeszcze niedawno wskazywano na brak technicznego zabezpieczenia wejścia nowej „dziesiątki” do Schengen. „Starounijne” państwa znajdujące się w strefie Schengen (bez Wielkiej Brytanii i Irlandii) oraz te należące do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jak Norwegia i Islandia, obawiały się także inwazji emigrantów z krajów „nowounijnych”. – W tych warunkach skonsolidowały swoje działania państwa Czwórki Wyszehradzkiej i z inicjatywą Polski rozpoczęły lobbując w sprawie nie opóźniania wejścia do Schengen tak, jak to w międzyczasie proponowali np. Niemcy, czyli w 2009 roku – podkreśliła Flasarová.

– W interesie RC jak i pozostałych krajów postkomunistycznych, które weszły do UE, jest, rzecz jasna, jak najszybsze przyłączenie się do strefy Schengen. Likwidacja granic, przede wszystkim dla tych

przykładem tego, że w przypadkach, gdy łączą nas wspólny interes, opłaci się ciągnąć za jeden sznurek – podkreślił.

Brukselska decyzja ministrów oznacza, że posługując się do strefy wyniosłyby trzy miesiące. Przyjęty we wtorek kalendarz rozszerzenia „Schengen” przewiduje, że ostateczna, polityczna decyzja o zniesieniu granic podejmą jesienią przyszłego roku ministrowie spraw wewnętrznych państw UE po upewnieniu się, że system informacji Schengen działa sprawnie oraz że każdy z nowych krajów Unii spełnia wymagania traktatowe dotyczące zabezpieczenia granic. Potem decyzję tę będą musieli jeszcze potwierdzić na szczycie UE w grudniu przywódcy państw Unii.

Do tego czasu przywódcy państw członkowskich będą się upewniali, czy sprawnie działa system policyjnej informacji Schengen, tzw. SIS i czy każdy z nowych krajów

ZAGROŻENIE NAJWIĘKSZE JEST W POLSCE, RC I NA WĘGRZECH

Pieszy to też człowiek

OSTRAWA (wak) – Od wczoraj do 24 bm. na terenie całego kraju, w tym również w regionie morawsko-śląskim, trwać będzie akcja policyjna mająca na celu bezpieczeństwo pieszych. Patrole stróżów prawa kontrolować będą przede wszystkim miejsca w pobliżu przejść oraz ruchliwe arterie komunikacyjne. Jak poinformowała redakcję „GL” Dagmar Bednarčíková, rzecznik prasowy Komendy Wojewódzkiej Policji RC, od stycznia do października na drogach województwa zanotowano 24 741 wypadków drogowych, w tym 194 spowodowanych przez pieszych, w wyniku czego śmierć poniosły 2 osoby, 11 doznało ciężkich, a 169 lekkich obrażeń ciała. W tym samym czasie kierowcy spowodowali 571 wypadków, w których zginęły 22 osoby, ciężko ranne były 82, a lekko ranne – 465 osób. Na zebrach (140 wypadków) śmierć poniosły 2 osoby. Piesi są 10 razy bardziej narażeni na śmierć na drodze niż kierowcy.

Najczęstsze przyczyny to nieostrożne wejście na jezdnię przed lub zza pojazdu lub przeszkodę, wejście na jezdnię przy czerwonym świetle, przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym, chodzenie nieprawidłową stroną jezdni, wskaki-

wanie do pojazdu w ruchu. W przypadku dzieci do lat siedmiu dochodzi jeszcze zabawa na jezdni oraz wtargnięcie na jezdnię.

Z winy kierujących najczęściej dochodzi do potrażeń pieszych poprzez niezachowanie szczególnej ostrożności podczas dojeżdżania do przejścia dla pieszych oraz nie podjęcie na czas działań obronnych w celu uniknięcia wypadku; niedostosowanie prędkości do istniejących warunków drogowych, szczególnie stanu nawierzchni i widoczności; przekroczenie dozwolonej prędkości; nie ustąpienie pierwszeństwa pieszym znajdującym się na wyznaczonych zebrach.

Zagrożenie pieszych występuje we wszystkich krajach. Zjawisko to przybrało jednak wyjątkowo niepokojące rozmiary w Polsce. W kraju tym najechanie na pieszych stanowi 38 proc. wszystkich wypadków drogowych. Na kolejnych miejscach plasują się Węgry i RC (po 23 proc.), Portugalia (19 proc.), Wielka Brytania (18 proc.), Słowacja (16 proc.). Dziesięcioprocentową skalę przekracza również Francja, Hiszpania, Finlandia, Dania oraz Norwegia.

Telewizja

SOBOTA 9 GRUDNIA

■ TVP 1

6.05 Rycerze i rabusie (s.) 6.50 Smak polskie 7.00 Dzień dobry w sobotę 7.30 Rok w ogrodzie (mag.) 7.50 Był taki dzień - felieton 8.00 Wiadomości 8.15 Studio 5-10-15 (dla dzieci) 8.20 Byli sobie odkrywcy (s. anim.) 9.00 Ziarno (dla młodzieży) 9.50 Kadra 2012 (s.) 10.15 89 PLUS - młodość, pasja, skauting 10.40 Kogutto (mag.) 11.05 Doctor Who (s.) 11.50 Kuchnia z Okszą 12.25 Zwierzęta świata: Karibu i wilki (film dok.) 12.50 Był taki dzień - felieton 13.00 Wiadomości 13.10 Tydzień 13.35 Puchar Świata w Harrachowie - skoki narciarskie 15.50 Warto kochać (s.) 16.40 ZAP - szybki magazyn popkulturalny 17.00 Teleexpress 17.20 Święta polskie. Noc świętego Mikołaja (film pol.) 18.20 Mistrzostwa Europy w Helsinkach - pływanię na krótkim basenie 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Legalna blondynka (film USA) 22.00 Orzeł 2 (s.) 23.05 Męska rzecz... Instynkt zabójcy (film USA) 0.35 Puls miasta (film USA) 2.05 Układ krążenia (s.) 3.25 Był taki dzień - felieton.

■ TVP 2

6.15 Przygody kota Filemona (s. anim.) 6.25 Smak Europy 6.35 Spróbujmy razem 7.00 Złotopolscy (s.) 7.30 M jak miłość (s.) 8.20 Na dobre i na złe (s.) 9.15 Kopicuszek (s.) 10.15 10 lat mniej (s. dok.) 10.40 Solidarni z Rudą Śląską 10.45 Magazyn Ligi Mistrzów (sport) 11.15 Nieznana Majorka (film dok.) 11.45 Solidarni z Rudą Śląską 11.50 Mecz: piłkarze górników 13.50 Solidarni z Rudą Śląską 14.00 Familia (teleturniej) 14.35 Złotopolscy (s.) 15.05 Serce za serce (koncert) 16.00 Święta wojna (s.) 16.30 Codzienna 2 m 3 (s.) 17.10 Duże dzieci (talk show) 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 19.00 Dubidu (quiz) 20.00 Supertalent 21.00 Fabryka śmiechu (pr. rozryw.) 21.55 Technicy-magicy (s.) 22.20 Słowo na niedzielę 22.30 Panorama 23.15 Straszny film (film USA) 0.45 Prowokator (film pol.).

■ TV KATOWICE

6.30 Wierzę, wątpię, szukam 6.55 Bądź zdrow! (pr. med.) 7.20 Niepokorni - felieton 7.45 Aktualności 7.50 Sobota, jak się pa...! 8.00 Narciarski weekend 8.15 Co to jest? 8.45 Kuchienka dziadka Benka (dla dzieci) 9.00 Muzea sztuki na świecie (s. dok.) 9.45 W blasku złota (sport) 9.55 Gwiazdy w złocie (sport) 10.10 Eurofilm 10.40 Niepokorni - felieton 10.45 Tygodnik 11.45 Świat - magazyn międzynarodowy 12.15 To jest temat 12.45 X wagon (dla młodzieży) 13.10 Linia brzegowa 13.45 Rozmówki wschodniograniczne 14.10 Reportaż Trójki 14.45 Tygodnik 15.50 Przegląd gospodarczy 16.15 Eurofilm 16.45 Aktualności 16.50 Art. kopalin (mag. kultur.) 17.05 Orkiestra pod żaglami 17.45 Regiony kultury 18.00 Aktualności 18.30 Retransmisje sportowe 20.50 Telekurier 21.20 Niepokorni - felieton 21.45 Aktualności 22.05 Sobotni magazyn sportowy 22.20 Narciarski weekend 22.30 Serial dokumentalny (s.) 23.35 Niepokorni 23.45 Pse królestwo w Tokio (film dok.) 0.35 Poważne uszkodzenie ciała (s.) 2.00 Mecenass Darrow (film USA).

■ POLSAT

6.00 Pierwsza miłość (s.) 7.20 Jesteśmy 8.00 Tutenstein (s.) 8.20 Hugo (dla dzieci) 9.00 Pasjonaci 9.20 Z Bożeną Dykiel na ostrzu noża (s.) 9.50 Rodzina zastępcza plus (s.) 10.50 Małe Kobry: operacja „Dalmatyńczyk” (film USA) 12.55 Czarodziejki (s.) 13.55 Dom nie do poznania (reality show) 14.55 „Hell's Kitchen” od kuchni (reality show) 15.55 Sheena (s.) 16.55 Euroka, ja to wiem! (teleturniej) 18.00 O rety! Kabarety! (pr. rozryw.) 18.50 Wydarzenia 19.30 O rety! Kabarety! 20.00 Wystarczy chcieć - koncert z okazji 10. rocznicy Fundacji Polsat 22.10 Tajemnica Syriusza (film USA) 0.20 Dziewczyny w bikini (quiz) 2.35 Nocne randki (pr. rozryw.).

■ TVC 1

6.20 Sezamie, otwórz się (dla dzieci) 6.50 Bolek i Lolek (s. anim.) 7.05 Labirynt (dla dzieci) 7.35 Niefortunna czarownica (s.) 8.00 Wszędzie dobrze, w domu najlepiej (s.) 8.20 Biały miś (film anim.) 9.45 AZ-kwiz Junior 10.10 Czy mnie zachęca? 10.25 Nasza wieś (mag.) 10.45 Program dla miłośników muzyki 11.20 Hob-

by magazyn J. Bohdalowej 11.45 Niewiedza nie usprawiedliwia 12.00 Wiadomości 12.05 Tydzień w regionach 12.35 Auto Moto Revue (mag.) 13.00 Tydzień w cichym domu (film czes.) 14.40 Moda - Ekstrawagancja - Maniera (mag.) 15.10 Oczarowanie (s.) 16.05 Obrona Łużyna (film koprod.) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości 18.10 Antologia czeskiego humoru 18.56 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody, sport 20.00 Star Dance (pr. roz.) 21.25 Lot nad kukulczym gniazdem (film USA) 23.40 Wiadomości, sport 23.50 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 23.55 Tajemnice Los Angeles (film USA) 2.10 Simpsonowie (s.) 2.30 Popołudnie z Gaudi (film hiszp.).

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.30 Klucz (mag.) 9.00 Kamera w podróży: Morskie odczłanie 9.55 Prawo (film fr-wł.) 11.55 Simpsonowie (s.) 12.15 Game Page (mag.) 12.35 Super Pomarańcza (mag.) 13.35 Puchar Świata w skokach narciarskich (transmisja) 15.55 „La Boudesse” - odkrywanie narodów morskich (s. dok.) 16.45 Buly (mag.+transmisja meczu hokeja na lodzie) 19.40 Kultura.cz (mag.) 20.00 Dimitrij Zoshtakowicz (koncert) 21.20 Teatr żyje! (mag.) 22.15 Powroty Karla Husy (dok.) 23.05 Noc z Anđelem 0.35 Wiekna nocna muzyka 4.00 Telewizyjne piosenki.

■ NOVA

6.00 Scooby-Doo (s. anim.) 6.25 Laskoweczka (s. anim.) 6.40 Podróż Gulliwera (s. anim.) 7.10 Cudowny świat Walta Disneya 8.10 O.C. (s.) 9.05 Eto (lista przeb.) 10.15 Niech żyją duchy! (film czes.) 12.00 Dzwonienie do TV Nova 12.30 Madla z cegielni (film czes.) 14.20 Mr. Bean (s.) 14.50 Pogromcy duchów (film USA) 17.05 Jak truciźna (film czes.) 18.30 Przypawy (mag.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Czeski Słowik Mattoni 2006 (transmisja) 22.10 Dzień próby (film USA) 0.35 Terminator II (film USA) 3.55 Program kulnaryny.

■ PRIMA

7.00 Tabaluga (s. anim.) 7.30 Jolanda, córka Czarnego Korsarza (s. anim.) 8.05 Niesamowita natura (s. dok.) 8.30 Prima TV 8.55 Salon samochodowy 9.50 Basen (s.) 11.10 T-music (pr. muz.) 12.15 Rozbitkowie (reality show) 13.30 Dzień bałwana (film USA) 15.25 Nie kupisz miłości (film USA) 17.25 Barbara szaleje (film czes.) 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.25 Extra (mag.) 20.05 Speed II: Wścig z czasem (film USA) 22.35 Pocłunek śmierci (film USA) 0.35 JETS (s.) 1.30 Zapytaj o przyszłość.

NIEDZIELA 10 GRUDNIA

■ TVP 1

6.05 Pięć dni z życia emeryta (s.) 7.00 Transmisja mszy św. z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie Łagiewnikach 7.55 Był taki dzień 8.00 Dziewczynka z trąbką (film dok.) 8.15 Studio Teleranka (dla dzieci) 8.20 Weterynarz Fred (s. anim.) 8.35 Studio Teleranka (dla dzieci) 8.40 Domisie (s.) 9.05 Lipsey i Messy (j. ang. dla dzieci) 9.15 Teleranek (dla młodzieży) 9.35 Królestwo Maciusia (s.) 10.15 Zatańczmy (s. dok.) 10.40 Od przedszkola do Opola 11.15 Lowcy przygód (dla młodzieży) 12.00 Anioł Pański 12.15 Był taki dzień - felieton 12.20 Puchar Świata w Harrachovie - skoki narciarskie 14.35 Człowiek w żelaznej masce (film USA) 16.25 Tarsycja (film dok.) 17.00 Teleexpress 17.20 Mistrzostwa Europy w Helsinkach - pływanię na krótkim basenie 18.35 Faceli do wzięcia (s.) 19.05 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Pięćskonek żareczynowy (film USA) 21.55 Frankenstein (film ang.) 0.00 Rewolwerowiec (film USA) 1.40 Był taki dzień.

■ TVP 2

6.15 Lektorzy (s.) 6.45 Smak Europy 6.55 Przygody kota Filemona (s. anim.) 7.05 Złotopolscy (s.) 7.35 M jak miłość (s.) 8.25 Dom małych krzykaczy (s. dok.) 9.25 Zacznie gwiazd (pr. rozryw.) 9.50 Poezja łączy ludzi 10.00 Jesteś tym, co jesz (film dok.) 10.25 Solidarni z Rudą Śląską 10.30 W sercu dżungli (film dok.) 11.25 Solidarni z Rudą Śląską 11.35 Podróż kulinarne Roberta Makłowicza 12.05 Hannibal (film włoski) 13.50 Solidarni z Rudą Śląską 14.00 Familia

(teleturniej) 14.30 Złotopolscy (s.) 15.05 Szansa na sukces (pr. rozryw.) 16.05 Na dobre i na złe (s.) 17.05 Egzamin z życia (s.) 17.55 Solidarni z Rudą Śląską 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 19.00 Solidarni z Rudą Śląską (koncert) 20.00 Oficerowie (s.) 20.55 Pogoda na jutro (film pol.) 22.40 Panorama 23.20 Chciał Ci tylko powiedzieć... (teatr) 0.25 Kobieta samotna (film pol.).

■ TV KATOWICE

6.30 Eurofilm 6.35 Tygodnik (pr. public.) 7.15 Książka tygodnia (mag. kultur.) 7.20 Niepokorni - felieton 7.45 Aktualności 7.50 Rozważania nie tylko dla pobożnych 7.55 Bajki dla Majki 8.00 Koncert życzeń 8.45 Śląska lista przebojów 9.00 Teletopki (pr. public.) 9.45 Misja Gryf - felieton 10.10 Niepokorni 10.40 Niepokorni - felieton 10.45 Regiony - miejsc w Europie - male odczynny 11.45 7 dni świat (pr. public.) 12.15 Czytaj z Trójki (mag.) 12.45 Reportaż kulturalny 13.05 Monaster prawosławny w Polsce 13.45 Etniczne klimaty 14.10 Telewizyjny 14.34 Nafta Gaz - Piła Muszynianka Fakro Muszyna - siatkówka 16.45 Rybnicka Barbórka z TVP 3 Katowice 17.45 Regiony kultury 18.00 Aktualności 18.30 Retransmisje sportowe 20.45 Młodzież kontra (pr. public.) 21.45 Aktualności 21.20 Niepokorni 22.05 Niedzielny magazyn sportowy 22.30 Teletopki (pr. public.) 23.25 Niepokorni - felieton 23.30 Sportowa niedziela 0.30 Superrosiny (s. dok.) 1.25 Panie na Mogadorze (s.).

■ POLSAT

6.00 Pierwsza miłość (s.) 7.35 Czarodziejki (s. anim.) 8.05 Power Rangers (s.) 8.30 Dotyk anioła (s.) 9.35 Sheena (s.) 10.35 Jedno życie (film USA) 12.30 Maż swojej żony (film pol.) 14.30 Grasz, czy nie grasz (teleturniej) 15.30 Daleko od noszy (s.) 16.00 Cienka niebieska linia (s.) 16.45 Świat według Kiepskich (s.) 17.45 Rodzina zastępcza plus (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 O rety! Kabarety! (pr. rozryw.) 20.00 Dopasć Cartera (film USA) 22.25 Viva Las Gdzieś Tam (film kanad.) 0.40 Gorzka miłość (s.) 1.10 Magazyn sportowy 3.10 Nocne randki (pr. rozryw.).

■ TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów 6.25 Kultura w regionach 6.45 Kłocki 6.55 Tomcio Paluszek (s.) 7.10 „Tykadło” 7.35 Boisko 7 (dla dzieci) 9.20 AZ-kwiz Junior 9.45 Kalendarium 10.00 Wędrująca kamera (mag.) 10.30 Obiektyw (mag.) 11.00 Kiedy słońce nie pomaga (s.) 12.00 Pytania Vaclava Moravca 13.00 Wiadomości 13.10 Skarb w Sowim Zamku (bajka) 14.25 Magazyn religijny 14.45 Magazyn chrześcijański 15.00 W poszukiwaniu czasu utraconego (pr. cykl.) 15.20 Żal (film czes.) 16.30 Ogród to zabawa (mag.) 17.00 Ranczo pod Zieloną Siódmką (s.) 17.25 TVC 17.45 Słowo na niedzielę 17.50 Prognoza pogody 17.55 Wiadomości 18.00 Koncert Adventowy (transmisja) 18.56 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody, sport 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 Snowboardziści (film czes.) 21.55 168 godzin (pr. publ.) 22.25 Wiadomości, sport 22.35 Losowanie Sportki i Szansy 22.40 Fargas (s.) 0.15 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 0.20 Wydział spraw zamkniętych (s.) 1.05 TVC 1.25 Ja, Napoleon Europa 1.55 Pytania V. Moravca.

■ TVC 2

6.50 Wiadomości TVS 7.10 Na moll... 7.50 Panorama 8.30 Planeta Nauka 9.00 Koncert z Senatu 9.40 Folklorika (mag.) 10.00 Teatr żyje! (mag.) 11.00 Mistrzostwa czeskiego filmu animowanego 11.55 Młode osobistości (s. dok.) 12.20 Puchar Świata w skokach narciarskich (transmisja) 14.40 AT Grand Prix Indonezja (wysięgi samochodowe) 16.20 West Side Story (film USA) 18.45 Przenikanie światów (pr. cykl.) 19.15 Euronews 19.40 Kultura.cz (mag.) 20.00 Wcześniej na temat... Jak się wzkręca tytanów 21.55 Terra musica (mag.) 22.35 Maria Szarapowa (dok.) 23.05 Star Dance 0.15 Kurt Elling (koncert) 1.05 „La Boudesse” - odkrywanie narodów morskich 2.00 Kultura.cz.

■ NOVA

6.20 Laskoweczka (s. anim.) 6.35 Podróż Gulliwera (s. anim.) 7.05 Cudowny świat Walta Disneya 8.05 Dempsey i Makepeace (s.) 9.05 Dziennik dużych kotów (s. dok.) 10.05 Motyw zbrodni (film czes.) 11.55 Sprawa dla specgrypy (s.) 13.05 Kiedy nadejdzie wigilia (film

niem.) 15.00 Horoskop śmierci (s.) 16.05 Beethoven II (film USA) 17.55 Poradnik domowy 18.50 Obywatelskie zdżudo (pr. publ.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Czechy poszukują SuperStar III (reality show) 21.45 Zagubieni (s.) 22.35 Odlamki (mag.) 23.10 Wariackie święta (film USA) 1.00 Brygada (s.) 2.20 Gwiazdozbiór Nowy.

■ PRIMA

7.00 Tabaluga (s. anim.) 7.30 Jolanda, córka Czarnego Korsarza (s. anim.) 8.05 Tajemnice wojny (s. dok.) 9.10 Świat 2006 (mag.) 9.45 Czwórce pancerni i pies (s.) 10.45 Gotowe na wszystko (s.) 11.45 Receptariusz prima pomysłów (mag.) 13.00 Niedzielną partia (pr. dys.) 13.45 Nie do wiary 14.45 Elisa z Rimborsy (s.) 16.55 Moja „kochana” teściowa (reality show) 17.55 Nie ma doskonałych (pr. roz.) 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.25 Extra (mag.) 20.05 Wzgórze nadziei (film USA) 23.20 Szale! (pr. roz.) 0.25 Czwórce pancerni i pies (s.) 1.25 Moja „kochana” teściowa 2.15 Zapytaj o przyszłość.

PONIEDZIAŁEK 11 GRUDNIA

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? (mag.) 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej (pr. public.) 8.35 Kawa czy herbata? (mag.) 8.55 Był taki dzień 9.00 Rok 2030 (s.) 9.25 Budzik (dla dzieci) 9.55 Teletubisie (s. anim.) 10.25 Warszawa Singera - szlagiery żydowskiej ulicy (koncert) 11.45 Agrobiznes (mag.) 12.00 Wiadomości 12.10 Matka Teresa (film biograf.) 13.45 Zwierzowice 14.00 Laboratorium XXI wieku (s.) 14.25 Glob 2006 14.50 Był taki dzień 15.00 Wiadomości 15.10 Jaka to melodia? (teleturniej) 15.35 Trendowa ci 16.05 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Na celowniku 17.35 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.30 Plebania (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Norymburgia (teatr) 21.45 Sprawa dla reportera 22.30 Kinematograf (mag.) 23.00 Kwadrans po jedenastej 23.25 Był taki dzień 23.30 Pamięć absolutna (film USA) 1.25 Pasteur znał Wisły - rzecz o profesorze Hilarym Koprowskim (film dok.) 1.55 Był taki dzień.

■ TVP 2

6.10 Statek miłości (s.) 7.05 10 minut tylko dla siebie 7.35 Magyczny autobus (s. anim.) 8.05 Na dobre i na złe (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie 9.55 Panorama 11.00 Codzienna 2 m 3 (s.) 11.35 McGregorowie (s.) 12.35 Supertalent 13.35 8. Explorers Festival - podróż na krańce świata 14.00 Wydarzenia, wydarzenia 14.10 Ojczyzna-polszczyzna (pr. eduk.) 14.25 Gdybym miał... 14.45 Znaki czasu 15.05 Detektyw w sutannie (s.) 16.00 Panorama 16.20 Na dobre i na złe (s.) 17.15 Święta wojna (s.) 17.45 Powtórka z życia 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 18.55 Oto jest pytanie (teleturniej) 19.30 Telewizyjne Wiadomości Literackie (mag.) 20.05 M jak miłość (s.) 21.05 Kopicuszek (s.) 21.35 Europa da się lubić (talk show) 22.30 Panorama 22.50 Biznes (pr. public.) 23.15 Warto rozmawiać (talk show) 0.15 Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 1.45 25. Przegląd Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu (koncert).

■ TV KATOWICE

6.30 Świat - magazyn międzynarodowy (pr. public.) 6.55 Niepokorni 7.00 7 dni świat (pr. public.) 7.25 Książki z górnej półki 7.45 Aktualności 7.50 Schlesien Journal 8.05 Telewizyjny Uniwersytet Trzeciego Wieku 8.48 Gość dnia 9.00 Zagadkowe historie XX stulecia (s. dok.) 9.55 Reportaż Trójki 10.45 Teletopki (pr. public.) 11.15 Gość dnia 11.50 Młodzież kontra (pr. public.) 12.55 Niepokorni 13.00 Bądź zdrow! (pr. med.) 13.49 Rozmówki wschodniograniczne 14.15 To jest temat 14.45 Regiony kultury 15.00 Zagadkowe historie XX stulecia (s.) 15.55 To jest temat 16.10 Rozmowa dnia 16.45 Aktualności 16.47 Kartka z kalendarza 16.50 Na zdrowie (mag.) 17.05 Ewangelia na dachach 17.50 Kronika miejska Świętochłowice 18.00 Aktualności 18.40 Tropielec 19.15 Trąfiony zatrudniony 19.40 TV Katowice zaprasza 19.45 Pelnoprawni niepełnosprawni 20.00 Tele-cykli reportaży 21.00 Echa dnia (pr. public.) 21.15 Niepokorni 22.15 Plus minus 22.35 Niepokorni 23.15 Reportaż ściśle jawny 23.35 Lata koszmara (s.).

■ POLSAT

6.00 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) 7.00 Ro-seanne (s.) 8.10 Exclusive (s.) 8.25 Gra w ciemno (teleturniej) 9.25 O rety! Kabarety! 9.55 Zwirowany świat Malcolma (s.) 10.25 Czarodziejki (s.) 11.25 Z Bożeną Dykiel na ostrzu noża (s.) 11.55 Grasz, czy nie grasz (teleturniej) 12.55 Na wariackich papierach (s.) 13.55 Pierwsza miłość (s.) 14.40 Świat według Bundy (s.) 15.10 Świat według Kiepskich (s.) 15.45 Wydarzenia 16.10 Interwencja (mag.) 16.40 Oko na miasto (pr. rozryw.) 17.00 Gra w ciemno (pr. rozryw.) 17.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie (s.) 20.05 Cienka niebieska linia (s.) 20.50 Lot skazanców (film USA) 23.30 Nieustraszeni (reality show) 0.30 Bumerang (pr. public.) 1.10 Dziewczyny w bikini (quiz) 2.30 Magazyn sportowy 4.30 Nocne randki.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Sezamie, otwórz się (dla dzieci) 9.00 AZ-kwiz Junior 9.30 Hobby magazyn J. Bohdalowej 10.00 Wiadomości 10.05 List do ciebie 11.00 Oczarowanie (s.) 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Ćwiczmy z TVC 13.40 Kalendarium 14.00 Wiadomości 14.05 Nie wahaj się i kręć! (pr. roz.) 14.30 W poszukiwaniu czasu utraconego (pr. cykl.) 14.50 Antologia czeskiego humoru 15.30 Simpsonowie (s. anim.) 16.00 Wiadomości 16.05 Czarodziejki przedświata 16.35 Nauka jest zabawna (mag.) 17.00 Chłopałki w akcji (pr. kulnaryny) 17.30 AZ-kwiz (teleturniej) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czeskie głowy 18.30 Świat rekordów Guinnessa 18.56 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości, prognoza pogody, sport 20.00 Niepewny sezon (film czes.) 21.00 Reportery TVC (reportaże) 22.15 Historie żelaznej kurtyny (pr. cykl.) 22.30 Wydarzenia, komentarze 22.55 Prognoza pogody, sport 23.35 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 23.10 Spóstrzeżenie z zagranicy 23.15 Deadwood (s.) 0.15 Super Pomarańcza 1.15 Moda - Ekstrawagancja - Maniera 1.40 Simpsonowie 2.00 AZ-kwiz.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.35 Aquamarine - kolory morza 7.20 Piękne zguby (talk show) 7.50 Panorama 8.30 Telewizyjna szkoła 8.40 Jesteśmy z Holandi 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.30 AZ-kwiz (teleturniej) 11.55 Czeskie głowy 12.00 Mistrzostwa czeskiego filmu animowanego 13.05 Renifer Robbie (film br.) 13.40 Ja i tata (film USA) 15.10 Ja, Napoleon Europa 15.40 Historie sław (pr. cykl.) 16.35 Życiu na ratunek 16.55 Tora! Tora! Tora! (film USA) 19.20 Sport w świecie 19.45 Wiadomości w języku migowym 19.50 Ćwiczmy z TVC 20.00 Korea Północna - zdesperowana czy zwodzniczka? (dok.) 20.50 Sprawa dla ombudsmana 21.10 Świat książek (mag.) 21.20 Filmowy klub: Uwważ z prawej (film fr.-szw.) 22.40 Blues Alive II 23.35 168 godzin 0.05 Nadal tutaj jestem 0.35 Sport w świecie 1.00 Kultura.cz 1.20 Klucz 1.50 Polinezia.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.35 Szpital Dobrej Nadziei (s.) 9.30 Czechy poszukują SuperStar III 11.25 To morderstwo, napisała (s.) 12.25 Bianca - Droga do szczęścia (s.) 13.20 JAG (s.) 14.15 Lensen i spółka (s.) 14.45 Dziewczyny Gilmora (s.) 15.45 Gliniarz i prokurator (s.) 16.45 Medicopter (s.) 17.45 Kobra 11 (s.) 18.45 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Czechy poszukują SuperStar III 20.45 Weekend (mag.) 21.25 Gliniarz z Beverly Hills II (film USA) 23.30 Cień anioła (s.) 1.30 Szybka wygrana.

■ PRIMA

6.20 St. Tropez (s.) 7.20 Scooby Doo i 13 duchów (s. anim.) 7.45 Szansa bez granic 8.35 Nieposkromiona Łużyna (s.) 9.35 Dziśka kotka (s.) 10.35 Lekarz z gór (s.) 11.35 Siódme niebo (s.) 12.35 Krok za krokiem (s.) 13.35 Klinika (s.) 14.35 Helicopters (s.) 15.35 Diagnoza morderstwo (s.) 16.35 Sprawa dla dwu (s.) 17.50 5 kontra 5 (teleturniej) 18.43 Wiadomości regionalne 18.45 Prima TV 18.50 Minuty regionu 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.25 Extra (mag.) 20.05 Lotnisko 21.05 (s.) 21.20 Gotowe na wszystko (s.) 22.15 Chirurgowie (s.) 23.10 Życie mniej zwyczajne (film br.-USA) 1.15 Zapytaj o przyszłość.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

Żyć 100 lat w szczęściu i radości,
bez chorób, biedy i złości.
Miej samych przyjaciół wśród ludzi,
niech Ci życie nigdy się nie znudzi.

Dnia 12. 12. 2006 obchodził swoje 60. urodziny

pan HENRYK WILHELM

z Bystrzycy. Najserdeczniejsze życzenia zdrowia,
szczęścia i pomyślności w życiu składają Szturcowie
i Bykowscy.

GL-624

Dzisiaj obchodzi swój piękny jubileusz
70 lat

pan EDWARD KOŁONDRA

z Marklowic. Z tej okazji najserdecz-
niejsze życzenia zdrowia, szczęścia,
błogosławieństwa Bożego oraz wielu
radosnych dni w dalszych latach
życia składa żona, syn i córki z ro-
dzinami oraz wnuczka Andrzej, Petr, Daniel, Łu-
kasz, Krystyna, Adam i Ewa.

RK-208

Dzisiaj, 9 grudnia obchodziłaby 100.
rocznicę urodzin nasza Najdroższa
Mamusia

śp. JANINA SIKOROWA

z Karwiny Kopalni, zaś 5 grudnia
minęła smutna 12. rocznica Jej zgo-
nu. Przypominamy sobie również
dzień 3 grudnia 2006, kiedy minęło
49 lat od śmierci naszego Drogiego
Tatusia

śp. FRANCISZKA SIKORY

Tych, którzy Ich znali i pamiętają,
o chwilę cichych wspomnień pro-
szą córki.

RK-207

*Kto kochał i był kochany
będzie zawsze żył z nami.*

Dnia 9. 12. 2006 obchodziłby 80-le-
cie urodzin nasz Ukochany Tatusi,
Teść, Dziadek i Pradziadek

śp. JAN SKARKE

z Trzyciecia, zaś 5. 11. 2006 przypo-
minieliśmy sobie 3. rocznicę Jego
śmierci. Z miłością wspominają
oraz o chwilę wspomnień i modlitwę proszą córki
z rodzinami.

GL-617

*Człowiek jest tyle wart,
ile warte jest to wszystko,
co zrobił dla innych.*

Dnia 10. 12. 2006 obchodziłby swoje 85. urodziny

śp. TADEUSZ TOMAN

z Datyn Dolnych, zaś 28. 5. 2007 przypomni-
my sobie 5. rocznicę Jego śmierci. Z szacunkiem i miłością
wspominają najbliżsi.

GL-604

Dnia 10 grudnia br. obchodziłby 65. urodziny nasz
Kochany Niezapomniany

śp. inż. KAROL SŁOWIK

z Orłowej Poręby. O chwilę wspomnień prosi żona
i dzieci z rodzinami.

GL-628

Kronika Rodzinna

*...Daremnie żale, późny trud,
bezsilne zlorzeczenia,
przeżytych kształtów żaden cud
nie wróci do istnienia...*

W niedzielę 10 grudnia obchodziłby 65. urodziny
nasz Nieodżałowany

śp. inż. KAROL SŁOWIK

z Poręby. O chwilę wspomnień i cichej zadumy nad
bezsilnością wobec losu proszą matka oraz rodzeń-
stwo Henryka i Władysława z rodzinami.

GL-603

Dnia 11. 12. 2006 mija 1. rocznica,
kiedy uciło nas zawsze szlachetne
serce Kochanej Mamusi

śp. ZUZANNA CZERNEKOWEJ

pochożającej z Nydku. O chwilę
wspomnień proszą córki z rodzi-
nami.

GL-571

*Kto stracił kogo kochał, wie ile smutku
i żalu zostało w naszych sercach.*

Dnia 9. 12. 2006 mija 8. bolesna ro-
cznica śmierci naszej Najukochańszej
Żony, Siostry, Synowej, Szwagierki,
Cioci, Kuzynki i Przyjaciółki

śp. RNDR DANUTA JAWOREK

z Trzanowic, z domu Janik. Kto znał
Jej szlachetne serce, niechaj wspól-
nie z nami wspomni z miłością o
niej w cichej modlitwie. O chwilę wspomnień prosi
matź i najbliższa rodzina.

GL-566

*Byłaś dla nas kochającą mamusią,
radą i pomocą i łagodnym słowem.*

Dnia 9. 12. mija 1. rocznica śmierci
naszej Ukochanej Mamusi

śp. ANNY MICHALIKOWEJ

z Trzyciecia. O chwilę wspomnień
proszą córka Bronka z mężem, syn
Władek i córka Krysią z rodziną.

GL-618

*Czas szybko mija,
lecz pamięć pozostała w naszych sercach.*

Dnia 9 grudnia 2006 mija 40. rocznica od chwili, kie-
dy na zawsze odszedł

pan FERDYNAND PUZOŃ

ze Stonawy. Wspominają z miłością najbliżsi.

GL-607

Dnia 8. 12. 2006 obchodziłby swój ju-
bileusz, 50. urodziny nasz Kochany

śp. ZBYSZEK TOBOLA

z Hawierzowa, zaś 19. 4. 2006 mi-
nęło 6 lat, kiedy na zawsze uciło
Jego szlachetne serce. Z miłością
i szacunkiem wspominają mama,
brat z rodziną oraz najbliżsi.

RK-203

AFIN BROKERS a.s.

Wiodący podmiot na rynku papierów wartościowych w Republice
Czeskiej, AFIN BROKERS S.A., działający na rynkach kapitałowych
w USA, Anglii, Niemczech, Republice Czeskiej, Polsce i na Węgrzech
aktualnie sukcesywnie przygotowuje się do wejścia na rynek polski. Poza Pragę i Brnem mamy
kancelarie także w Bratisławie, Koszycach oraz Budapeszcie. Z tego powodu

poszukujemy mówiących po polsku ludzi na stanowisko:

BROKER - DOM MAKLECKI

Państwa pracą będzie:

- pośrednictwo w zakresie kupowania i sprzedaży akcji
- doradztwo w zakresie obrotu papierami wartościowymi
- analiza rynków finansowych
- komunikacja z klientami
- spotkania handlowe

Oczekujemy:

- język polski na bardzo dobrym poziomie
- przynajmniej podstawową znajomość języka czeskiego
- średniego, wyższego wykształcenia (odpowiednie także dla absolwentów)
- komunikatywności oraz zainteresowania rynkami kapitałowymi
- zainteresowania dalszym kształceniem się oraz zamiaru bycia skutecznym specjalistą
- pracowitości oraz wytrwałości

Oferujemy:

- zaplecze jednej z największych spółek maklerskich w Republice Czeskiej
- pracę w młodym zespole
- możliwość rozwoju zawodowego
- ponad standardowe wynagrodzenie
- możliwość szybkiego awansu na pozycje menedżerskie w Polsce
- dla kandydatów spoza Pragi zapewnimy miejsce zamieszkania w Pradze

Na Państwa pisemne oferty w formie typowego standardowego życiorysu zawodowego
z radiacją oczekujemy pod adresem poczty elektronicznej: martin.kortanek@stockmarket.cz

Kontakt:

AFIN BROKERS, a. s.

Lomnického 9, 140 00 Praha 4

<http://www.stockmarket.cz>

Ing. Martin Kortánek - martin.kortanek@stockmarket.cz

GSM +420 603 821 101

TEL +420 242 454 099

FAX +420 242 410 750

Silva ART zatrudni

**tokarza z praktyką
do pracy na numerycznie sterowanej
tokarce (CNC)**

Kontakt:

Silva ART, spol. s r.o.

Kostelní 918/16, 737 01 Český Tešín

tel.: 558 742 018

e-mail: silvaart@silvaart.cz

swych członków 13. 12. o godz. 16.00 do
Klubu PZKO w Karwinie Nowym Mieście
na zakończenie sezonu połączone z „wigi-
liówką”. Obowiązujący jest podarunek w
cenie do 50 Kč. Można odebrać kalenda-
rzyki i znaczki na rok 2007. Blizsze infor-
macje pod nr. tel. 723 82 34 35.

STANISLAWICE i CIERLIKOWO - Klub
Kobiet i Seniora MK PZKO zapraszają na
spotkanie przedświąteczne „Wigilijkowe”
14. 12. o godz. 16.00 do Domu Polskiego
ŻW na Kościelcu.

HAWIERZÓW BŁĘDOWICE - zapraszają
na tradycyjny „Babski bal” 20. 1. 2007
o godz. 19.00 do Domu PZKO w Hawie-
rzwie Błędowicach. Muzyka: zespół Mr. Baby
i DJ Bogdan Bartnicki. Miejsce: ul. p. Danuty
Śmiałowskiej, tel. 724 576 527 lub 596 434 004. w bibliotece Domu PZKO
w każdy pon. i śr. w godz. 12-17, tel.: 596
434 114, więcej na www.babskiibal.wz.cz.

KLUB NAUCZYCIELI EMERYTÓW - zaprasza na Wigilijkę do restauracji na
Brandysie w Cz. Cieszyne we wtorek 19.
12. o godz. 9.30. Można dojechać autobu-
sem Regibus z dworca autobus. w Cz.
Cieszyne o godz. 8.55 lub 9.20. Podarun-
ki do loterii mile widziane. Zgłoszenia:
Hilda Śliż, tel. 558 731 038 w godz. 19-21
do 15. 12.

KLUB '99 - Uwaga członkowie Klubu 99,
spotkanie „wigilijkowe”, w poniedziałek
11. 12. o godz. 11.00 w salce na 2. piętrze
w Klubie PZKO w Cz. Cieszyne przy ul.
Bożka. Obowiązujące zawiadomienie o nie-
obecności najpóźniej do 10. 12.

UWAGA KOMBATANCJI PODOPIECZNI!
- zarząd KPK zaprasza na Walne Zebranie
połączone z „opłatkami wigilijskim” 13.
12. do Domu Robotniczego w Trzycieciu o
godz. 12.30 prezentacja. Zapalenie zniczy
przy pomniku ofiar II Wojny Światowej na
cmentarzu komunalnym w Trzycieciu (dla
zmotoryzowanych) o godz. 12.00.

Koncerty

HAWIERZÓW - PSP w Błędowicach za-
prasza 9. 12. o godz. 16.00 do Podstawo-

**Firma handlowa poszukuje
osoby do sprzedaży okien
i nadzoru realizacji zamówień**

Wymagania:

- wykształcenie średnie
- znajomość pracy na komputerze
- zdolności organizacyjne
- dokładność i precyzność
- prawo jazdy kat. B

Miejsce zatrudnienia w Karwinie
Zainteresowanych prosimy
o przesłanie życiorysu pod adres e-l:
info@OKokna.cz

wiej Szkoły Artystycznej im. L. Janáčka na
Koncertu Jubileuszowym.

TRZYNIEC - Parafia Kościoła Ewangel.
A.W. zaprasza 10. 12. o godz. 16.00 do
kościółka ewangel. na „Wieczór Koled”. W
programie: połączone chóry „Kościelny” i
„Zgoda”, chór dziecięcy „Caro” z orkiestrą
cymbalową, orkiestra smyczkowa „Halle-
vaj”, organy M. Šupák.

BYSTRZYCA - Zbor Luterański Ko-
ścioła Ewangelickiego zaprasza 10. 12. o
godz. 16.00 na „Wieczór Koled” do miej-
scowego kościoła ewangel. Wystąpią chór
luterski i Zaozla.

KARWINA FRYSZTAT - Chór Miesz-
szany „Przelecz” zaprasza 16. 12. o godz.
15.30 do Domu PZKO na Koncert Adwen-
towy. W programie: chór męski „Gorol”
oraz „Przelecz”.

SUCHA GÓRNA - 16. 12. o godz. 17.30
Koncert Adwentowy w Kościele Braters-
kim w Suchej Górnjej, ul. Těšícká. W pro-
gramie: solisti i chór mieszany przy akom-
paniamentem orkiestry smyczkowej.

Ferty

ASYSTENTKĘ HANDLOWCĄ zatrudni
- biegła znajomość j. czeskiego, prawo jaz-
dy, +48 697 030 222; +420 731 525 187

GL-621

Co w teatrze

SCENA POLSKA - CZ. CIESZYŃ: Damy i
huzary (9. godz. 17.30, grupa CTO).

Uwaga abonamentu Sceny Polskiej z Orłowej:
Przejazd na spektakl „Damy i huzary” we wtorek
12 grudnia na godz. 18.00 do Hawierzowa
zapewnią dwa autobusy oczekujące na
widzów o godz. 17.15 koło Domu Kultury w
Orłowej Lutni. Przepraszamy za nieprecyzyjne
informacje podane w liście. **Scena Polska**

Co w kinach

KARWINA - Centrum: Wpuszczony w
kanał (9. 10. godz. 15.30, 17.45; 11. godz.
17.45); Casino Royale (9-11, godz. 20.00);
Reflex: Ona to on (9. 10. godz. 17.00); Po-
rządna kobieta (9. 10. godz. 20.00); Lot 99
(11. godz. 17.00, 20.00); Ex: Block party (9.
10. godz. 19.00); **TRZYNIEC** - Kosmos:
Asteriks i Wikingowie (9. godz. 17.30; 10.
godz. 16.00, 17.30); Teksasńska masakra pi-

łą mechaniczną (9. 10. godz. 20.00); Sezon
na misia (11. godz. 17.30); Hotel Rwanda
(11. godz. 20.00); **CZ. CIESZYŃ** - Cen-
tral: Inferno: Piekłna walka (9. 10. godz.
17.00); Grandhotel (9. 10. godz. 19.00);
HAWIERZÓW - Centrum: Tupot małych
stóp (9-11, godz. 15.30); Diabeł bierze się u
Prady (9-11, godz. 17.45); Teksasńska masa-
kra piłą mechaniczną (9-11, godz. 20.00);
CIESZYŃ - Piast: Happy Feet: Tupot ma-
łych stóp (9-11, godz. 14.30, 16.30, 18.30);
Dobry rok (9-11, godz. 20.30); Pułapka (9.
10. godz. 22.30); **BYSTRZYCA:** Piraci z
Karaibów - Skrzynia umarła (9. godz.
18.00).

Co w terenie

CZ. CIESZYŃ - Biblioteka Miejska przy
ul. Havlička zaprasza na spotkanie z foto-
graikiem Wiesławem Przeciektem pt. „Fo-
tografia cyfrowa” 12. 12. o godz. 17.00.

KARWINA RAY - Klub Seniora MK PZKO
zaprasza członków na spotkanie 12. 12. o
godz. 16.00.

KARWINA NOWE MIASTO - MK PZKO
zaprasza na Walne Zebranie połączone
z tradycyjną wigilią 17. 12. o godz. 14.30
do świetlicy Koła.

KARWINA SOWINIEC - MK PZKO zapra-
sza na Wigilijkę do świetlicy Koła 9. 12.
o godz. 15.00. W programie: teatryk
„Drops” z Olbrachcic.

KARWINA FRYSZTAT - MK PZKO za-
prasza 14. 12. o godz. 17.00 do fryszta-
ckiego Domu PZKO na wigilijkę. Wystąpią
chóry „Kalina” i „Hejnał-Echo”. Wspólne
śpiewanie koled.

LYŻBICE WIEŚ - zarząd MK PZKO zapra-
sza członków i sympatyków 16. 12. o godz.
16.00 do świetlicy Koła na koncert grupy
muz. „Flegma”.

PIOTROWICE - MK PZKO zaprasza 9. 12.
o godz. 15.00 do Domu PZKO na Mikołaj-
kową i Wigilijkę. Występ dzieci z Goko-
wic.

BŁĘDOWICE - Klub Kobiet i Klub Senio-
ra zapraszają na spotkanie 13. 12. o godz.
15.00 do Domu PZKO.

PTTS „BS” - rejon Karwina zaprasza

»Katalog monet polskich 2007«

Wyd. „Fischer”. Wspaniały prezent pod choinkę dla wszystkich numizmatyków. Zdjęcia monet wzbogacone informacjami o parametrach technicznych monet, cenie oraz wielkości emisji stanowią prawdziwe kompendium wiedzy dla kolekcjonerów. Można tu znaleźć m.in. monety obiegowe z lat 1923-2006, monety kolekcjonerskie z lat 1972-2006, a także te będące w obiegu w XIX w. w Księstwie Warszawskim, Wielkim Księstwie Poznańskim, Rzeczypospolitej Krajowej czy podczas Powstania Listopadowego. Osobne rozdzielczości to monety z czasów okupacji niemieckiej oraz monety koronne króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

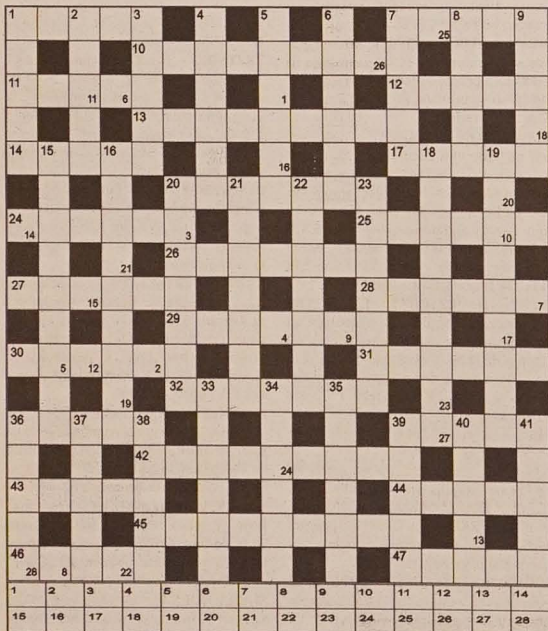
»Bajkowe święta«

Wyd. „Zielona Sowa”. Jeśli chcesz przekonać się, czy święty Mikołaj też dostaje prezenty, o czym rozmawiali w wigilijną noc rudy Maks i mała Kicia, albo kogo spotkał główny bohater „Opowieści wigilijnej”, zajrzyj do tej książeczki. Opowieści związane z Bożym Narodzeniem, które tu znajdziesz, sprawiają, że poczujesz magię świąt, a dzięki pięknym bajeczkom i wierszom uwierzysz, że marzenia się spełniają... Zwłaszcza w ten wyjątkowy czas. Autorką pięknych ilustracji do książki wydanej pod redakcją Agnieszki Misiaszek jest Aleksandra Kucharska-Cybuch.

Książki można nabyć lub zamówić w Klubie Polskiej Prasy i Książki przy ul. Czapka 7 w Cz. Cieszyń (nr tel. 558 740 226). (kor)

Krzyżówka

POZIOMO: 1. wyprawa panny młodej 7. perkusyjny instrument 10. obszar nad skrajem wód 11. grecka Fortuna 12. pomieszczenia do sprzedaży towarów 13. tam Darwin wpadł na teorię ewolucji 14. linę na jachcie umocuje 17. kwiat jesieniny 20. film z Yorkiem i Minelli 24. z prawej strony do Narwii wpływa 25. konkurencja sztangisty 26. awaryjna zapinka 27. kultywator ze sztywnymi łapami 28. gruba tkanina jedwabna 29. dobra ocena w klasie polskiej 30. szereg stopni z poręczami 31. srebrzystobiały metal z rodziny lantanowców 32. rozprawa naukowa 36. Nie wolno!!! 39. Nikodem karierowicz 42. zjawą 43. długi damski kaftan 44. duży u tukana 45. autor utworów scenicznych 46. jedno z podstawowych pojęć matematyki, wprowadzone przez I. Newtona i G.W. Leibniza 47. biokatalizator. PIONOWO: 1. prostopadły do nici osnowy 2. papier wartościowy 3. drugie co do wielkości w Europie 4. siłanka 5. nad i 6. angielski pies gończy 7. cena akcji leci w dół 8. kartka z nadrukiem do okazania 9. ziola zalane wrzaskiem 15. oznaczenie liczbowe rozmiarów obuwia 16. fryzjer dawny 18. trawienie żniwa 19. egzokluzyjność w sferze towarzyskiej 20. twarda skała osadowa jako surowiec budowlany stosowana 21. Vaccumium, krzeminka z rodziny wrzosaowatych 22. opracowanie zagadnienia przedstawione na piśmie 23. dwudział w Niemczech ciągle popularny 33. pojazd dla Spartakusa 34. warunki pogodowe 35. delikatne, lamiwe ciasto 36. pod miedzą siedzi 37. na brudy 38. sprzeczka 39. za Chryslera startuje 40. zapalany na grobie 41. ze zdjęciami. ROZWIĄZANIE DODATKOWE (Książka Kornela Makuszyńskiego).

Rozwiązanie krzyżówki z 2 grudnia:

POZIOMO: 1. SATURATOR 7. ABYKACJA 12. OKRĄG 13. RAPTULARZ 14. ALOTROPIA 15. KOKOS 16. PŁASZCZKA 21. SMAŻENINA 26. RZUTNIA 29. SCHWARTZ 30. CHLYSTEK 31. ELSINOE 32. DYLIŻANS 33. RADIATOR 34. ŁASKUNA 38. AMBASADOR 42. ETYKIETKA 47. MORĄG 48. RADIODIŁA 49. LĘKLIWOŚĆ 50. DELHI 51. SALATERKA 52. ŻENIAZKA. PIONOWO: 1. SYROP 2. TAPIA 3. RAUSZ 4. TWARZ 5. ROZKAZ 6. TRYKOT 7. AGASSI 8. DIODA 9. KIRKE 10. CAPRI 11. AGATA 17. ŁUCZYŹM 18. SUWNICA 19. CARRARA 20. KRZESŁO 22. MACERAT 23. ŻOŁĄDEK 24. NASTASE 25. NIEDOUK 27. URSUS 28. NANDU 35. ARMADA 36. KORALE 37. NEGLIŻ 38. ARRAS 39. BAYL 40. SPORT 41. DZIER 43. YUKON 44. IBIZA 45. TKOCZ 46. ASKA 47. TOMEK NA TROPACH YETI.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań rozlosowana zostanie płyta chóru „Melodia” „BÓG SIĘ RODZI...”. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w piątek 15. 12. br. o godz. 12.00. Nagrodę książkową (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówki z ub. soboty otrzymuje Bronisław Sembol - Cz. Cieszyń Mosty.

NASZE ZESPOŁY NA PÓŁMETKU PIŁKARSKIEJ DYWIZJI E

Zadowolenie w Dziećmorowicach

DZIEĆMOROWICE (2. MIEJSCE, 35 PKT.)

Wyniki piłkarzy Dziećmorowic są największym zaskoczeniem jesiennej rundy. – Fotel lidera jesiennej sezonu stracił w ostatniej kolejce, ale to drobność. W klubie panuje euforia z drugiego miejsca, tego nikt się nie spodziewał – powiedział „GL” długoletni kierownik drużyny Milan Kyša. Kibice jak jeden mąż życzą sobie awansu Dziećmorowic do 3. ligi, trener Jaroslav Netolická hamuje jednak przesadny optymizm. – Faworytem numer jeden do awansu są piłkarze Kromierzyża. Hanacy dysponują w zasadzie drugoligową kadrą i chcą za wszelką cenę przebić się do trzeciej ligi. W trakcie przerwy zimowej w klubie nie powinno dojść do większych zmian kadrowych. W Dziećmorowicach pozostanie też najlepszy strzelec drużyny, Martin Šramek.

SLAVIA ORŁOWA (8. MIEJSCE, 22 PKT.)

Trener Dušan Kohút kładł szczególny nacisk na dobrą defensywę. Nie zawsze jego marzenia się spełniły, kilka spotkań orłowanie przegrali na własne życzenie. – Kryzys spoty-

ka każdy zespół, bo sezon jest długi i uciążliwy – twierdzi trener Dušan Kohút. Jedną z pierwszoplanowych postaci w drużynie jest pomocnik Tomáš Štásk, doświadczony piłkarz, który w swojej karierze grał m.in. w barwach pierwszoligowego Banika Ostrawa. – Potrafi na boisku pokierować młodszymi zawodnikami, spraw-
dza się też w stałych fragmentach gry – mówi Kohút. Sęk w tym, że jego dalsze występy w Orłowej stoją pod znakiem zapytania. Jak się nieoficjalnie dowiedzieliśmy, piłkarz ten zamierza w pełni poświęcić się swojemu prywatnemu biznesowi.

L. PIOTROWICE (13. MIEJSCE, 17 PKT.)

Beniaminek rozgrywek prezentował jesienią raczej chimeryczną formę. W paru wypadkach podopieczni trenera Jiřego Skali spaliszali się wręcz tragicznie, przegrywając m.in. 1:7 z Kromierzyżem 0:5 z Hulínem. Piotrowski zespół jest aktualnie tak poukładany, że z ostro grającym przeciwnikiem piłkarze Lokomotywy radzą sobie tylko z dużym trudem. – Lokomotywa zawsze preferowała ofensywny futbol, kibice tego od nas oczekują –

uważa kierownik klubu Bruno Kenc-ki. Tak czy inaczej z ofensywną piłką drużyna niebezpiecznie zbliżyła się do strefy spadkowej. W Piotrowicach mają też stosunkowo wąską ławkę rezerwową, co też negatywnie wpłynęło na wyniki drużyny.

B. OLBRACHCICE (14. MIEJSCE, 15 PKT.)

Zaplecem piłkarskim klub z Olbrachcic nie ma sobie równych w naszym regionie, sty prezentowane go futbolu w wykonaniu podopiecznych trenera Michała Ślachty daleki był jednak od oczekiwanych kibiców. Olbrachcizanie stracili sporo punktów w klubie słabymi przeciwnikami. W rundzie najbardziej cieszą się ze zwycięstwa 2:1 ze Slavią Orłowa, ubolewają zaś nad kiepskim występem na boisku Kromierzyża (0:6). – W Kromierzyżu żaden zespół nie miał łatwej przeprawy, my jednak zaliczyliśmy tam chyba najgorszy mecz w jesennym sezonie – twierdzi kierownik drużyny Ivan Marini.

CZEŠKI CIESZYŃ (15. MIEJSCE, 15 PKT.)

To, co wyprawiali czeskosłowiańscy piłkarze w jesennym rzucie rozgrywek, nie mieści się w głowie. Stosunkowo doświadczony i – zdaniem fachowców – dobrze poukładany zespół męczył się od pierwszej kolejki, co kosztowało m.in. posadę trenera Dalibora Damka. Jego następca, Vlastimil Kula, zaliczył z drużyną zwycięski mecz z Míastem Albrechtic (4:1) – w rozegranym awansiem wiosennym 16. kolejkę, ale dla ambitnego klubu to słaba pociecha. Przed rewanżową rundą wróci do zespołu z gościnnymi występami w Trzyczu bramkarz Mrozek, z Frydku-Mísku pomocnik Myšinský, zaś ze Šmílovic napastnik Ganczarczyk. – Musimy głównie poprawić naszą psychikę za wódników – stwierdził nowy trener Vlastimil Kula. – Zrobimy wszystko, by uratować nad Olzą czysty ligę.

JANUSZ BITTMAR

CZWARTA RUNDA PUCHARU RC W PIŁCE RĘCZNEJ

Obowiązkowa wygrana Banika

Ekstraligowi szczyptorniści Banika Karwina pokonali w 4. rundzie Pucharu RC drugoligowe Maloměřice i w 5. rundzie zmierzają się z zwycięzcą meczu Czeskie Budziejowice – Sokolnem. Podopieczni trenera Jiřego Ketrta nawiązali w ten sposób do dobrego występu wylądowaligowej drużyny, która także wywalczyła w pucharze awans do 1/8 finału (juniorzy trafiają na zwycięzcę konfrontacji pomiędzy Strakonice a Nachodem).

SHC MALOMĚŘICE – BANIK KARWINA 18:36 (13:18).

Pierwsza odsłona meczu była jeszcze w miarę wyrównana. W 19. minucie rezultat wynosił 10:12, Banik jednak konsekwentnie grał swoje i w 28. minucie

prowadził już różnicą dziewięciu bramek 23:14. W pucharowym pojedynku trener Jiři Ketrk skorzystał z kilku rezerwowanych zawodników. Na parkiecie pojawili się Dyba, Baigar i bramkarz Pour, zabrakło braci Heinzo i Zdráhal. Tajemnicą polisy- neta jest, że starszy z braci Heinzo, Kamil, zamierza odejść z Banika. Doświadczony szczyptornista, który nie zaliczył udanego sezonu w barwach Karwiny, jest bliski przejścia do jednego z klubów w Luksemburgu.

KARWINA: Marjanovič, Pour – Bednafić 2, Plšek 5, Kuzo 5, Indjić 4, Mrózek 4, Baigar 2, Szymon 3, Kubis 3, Dyba, Požárek, Korňan 4, Rachac 4.

(jb)

Podrysznlem

Nie zawsze opłaca się wycieczka do egzotycznego kraju i to nie tylko ze względu na ewentualne ryzyko przywiezienia do domu jakiegoś chorób- ska. Polska reprezentacja piłkarska

Egzotyczna wycieczka

gdybyśmy nie potrzebowali wycieczki zaufundowała sobie w tym tygodniu, aby zaliczyć w śróde towarzyskie spotkanie w Abu Dabi z ekipą Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Po dobrej grze „biało-czerwonych” w jesienicznych eliminacjach mistrzostw Europy w całej piłkarskiej Polsce powiadał usadonimym optymizmem. A dziennikarze, którzy jeszcze kilka miesięcy temu wymiśniali się z holenderskiego trenera Leo Beenhakera, teraz jak jeden mąż podziwiają mu się. Ale tylko ktoś po sześciu kieliszkach mógł dostrzec w spotkaniu w Abu Dabi

jakis głębszy sens. Owszem, chodziło o wypróbowanie debiutantów, którzy mają być zaplecem dla „A” kadry, ale rywal z Półwyspu Arabskiego bardzo nisko ustawił poprzeczkę. Nawet

gdybyśmy nie potrzebowali wycieczki zaufundowała sobie w tym tygodniu, aby zaliczyć w śróde towarzyskie spotkanie w Abu Dabi z ekipą Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Po dobrej grze „biało-czerwonych” w jesienicznych eliminacjach mistrzostw Europy w całej piłkarskiej Polsce powiadał usadonimym optymizmem. A dziennikarze, którzy jeszcze kilka miesięcy temu wymiśniali się z holenderskiego trenera Leo Beenhakera, teraz jak jeden mąż podziwiają mu się. Ale tylko ktoś po sześciu kieliszkach mógł dostrzec w spotkaniu w Abu Dabi

(jb)

Pierwsza i druga liga hokeja na lodzie: »shotout« Marka Novotnego

I LIGA

● HAWIERZÓW – HAVLIČKŮV BROD 4:0 (1:0, 1:0, 2:0). Bramki: 1. Daneček, 30. Heider, 49. Seman, 59. Rozum. Sędziów: Třebíck. Kary 5:9, wykorzystane 1:0. W. 892. Pierwszy mecz z czystym kontem zaliczył w tym sezonie bramkarz Marek Novotný. W superlatywach można się jednak wypowiadać o wszystkich hawierzowskich hokeistach. Po dłuższym czasie Pantery zagrały na miarę oczekiwań tak trenerów, jak również kibiców. Goście byli łagodni jak baranki, w dużym stopniu ułatwiając hawierzowianom zadanie. Debiut w zespole gospodarzy zaliczył wypożyczony z Witkowic 23-letni obrońca Jan Dresler, premierowe gole w barwach Hawierzowa zdobył zaś Daneček, Seman i Heider. Najważniejsze minuty: 19. Daneček z połowy lodowiska przebił się pod bramkę gości i z dobitki – po strzale Semana – zapewnił gospodarzom prowadzenie – 1:0; 30. w przewadze liczebnej Heider strzelał pod poprzeczkę podwyższył na 2:0; 49. Seman z podania Fadrnego dołą-

czył trzeciego gola – 3:0; 51. Daneček trafił w słupkę bramki Hronka; 59. Rozum z trudnej pozycji zaskoczył Hronka – 4:0. HAWIERZÓW: Novotný – Dresler, Klimes, Galvas, Hegegy, Lašek, Vavruša, Peštuka – Sedláč, Seman, Fadrný – Zdeněk, Rozum, Daneček – Heider, Sikora, Brynecký. Lokaty: 1. Hradec Kr. 61, 2. Ujście n. L. 61, 3. Chomutov 58... 10. Hawierzów 32 pkt. DZIS: Hawierzów – Prošciovjów (17:30).

II LIGA

● WALASKIE MIĘDZYRZECZE – ORŁOWA 2:1 (1:0, 1:1, 0:0). Bramki: 1. Zrník, 39. Marušík – 24. Kraft. Z dziewięciu zespołem grupy wschodniej orłowanie mieli o dziwo trudną przeprawę. Podopieczni trenera Jana Vavreki tym razem łeb ustawili swoje celowniki, spadając z pierwszego na trzecie miejsce w tabeli. Jedynego gola dla gości zdobył w 24. minucie Kraft, po ładnej akcji Krísla.

Lokaty: 1. Szumperk 47, 2. Hodonin 47, 3. Orłowa 45 pkt. JUTRO: Orłowa – Kromierzyż (17:00). (jb)